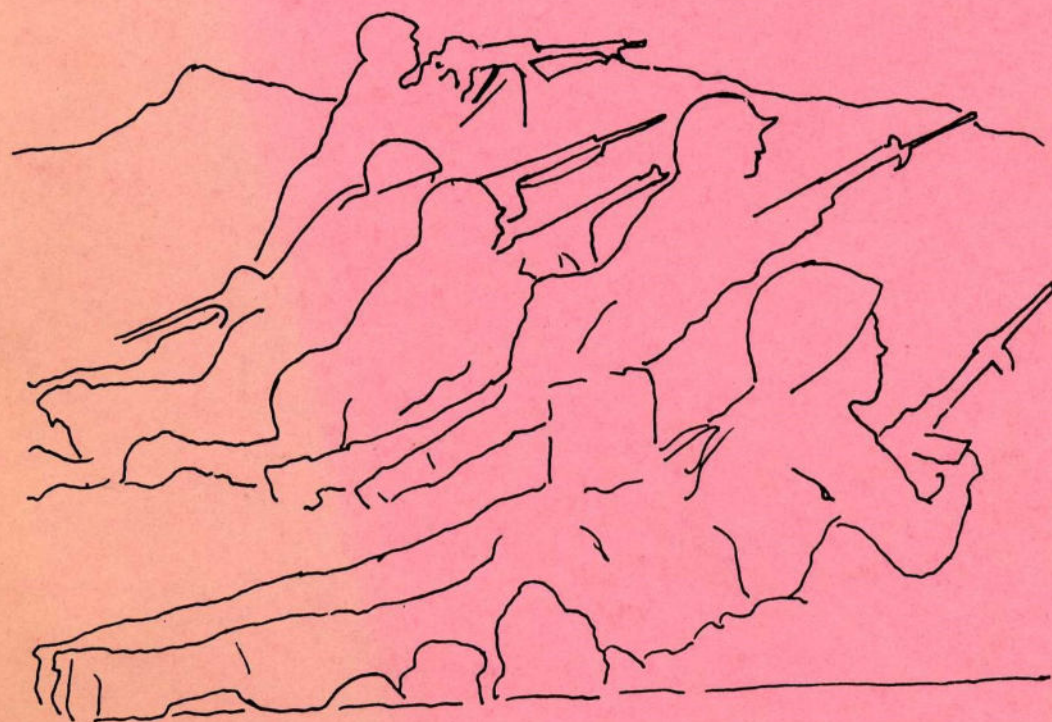

Ο ΣΕΧΤΑΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ

Δώρου Μιχαήλ

«Φυσικά, το σύνθημα «κάτω ο πόλεμος» είναι σωστό, δεν υπολογίζει όμως την ιδιομορφία των καθηκόντων της στιγμής, την ανάγκη να πλησιάσουμε διαφορετικά την πλατειά μάζα. Κατά τη γνώμη - μου μοιάζει με το σύνθημα «κάτω ο τσάρος» που μ' αυτό ο άπειρος αγκιτάτορας του «καλού παλιού καιρού» πήγαινε ολόγεια κι ανοιχτά στο χωριό κι έτρωγε ξύλο.»

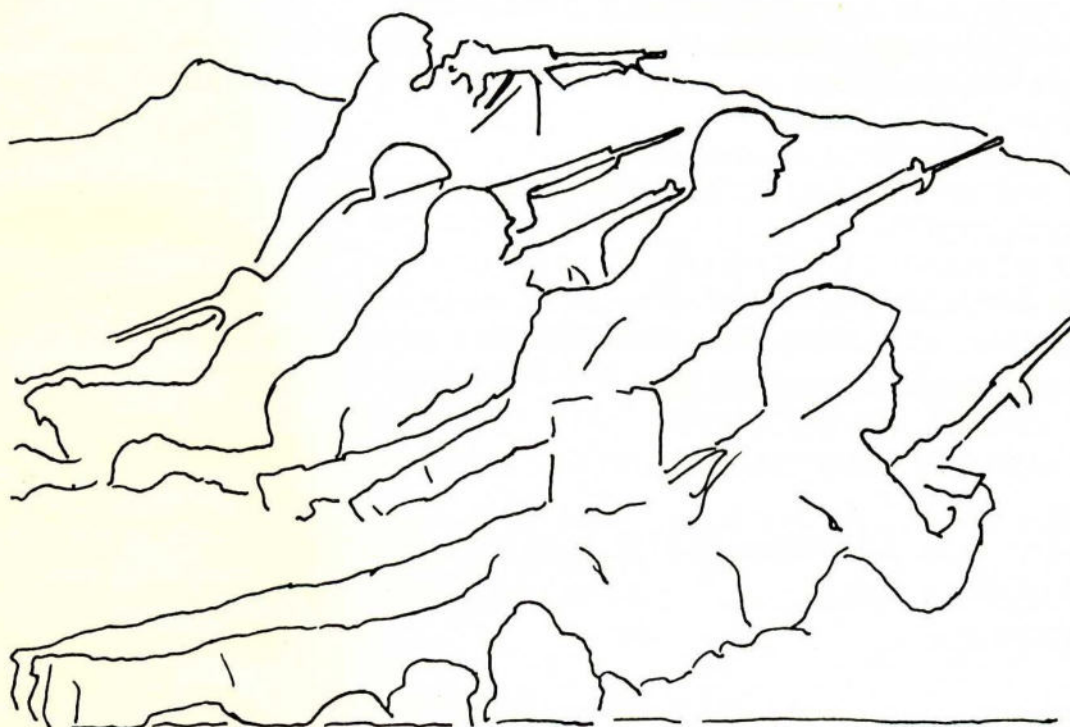
ΛΕΝΙΝ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑ 1989

ΤΙΜΗ £1.00

Ο ΣΕΧΤΑΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ

Δώρου Μιχαήλ

«Φυσικά, το σύνθημα «κάτω ο πόλεμος» είναι σωστό, δεν υπολογίζει όμως την ιδιομορφία των καθηκόντων της στιγμής, την ανάγκη να πλησιάσουμε διαφορετικά την πλατειά μάζα. Κατά τη γνώμη - μου μοιάζει με το σύνθημα «κάτω ο τσάρος» που μ' αυτό ο άπειρος αγκιτάτορας του «καλού παλιού καιρού» πήγαινε ολόϊσια κι ανοιχτά στο χωριό κι έτρωγε ξύλο.»

ΛΕΝΙΝ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑ 1989

ΤΙΜΗ £1.00

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	ΣΕΛ.
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1-3
ΚΕΦ. 1. ΜΑΡΞΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΕΧΤΑΡΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ	4-8
(Α) — ΛΥΘΗΚΕ ΛΟΙΠΟΝ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ;	
(Β) — ΔΙΑΡΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ: ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ;	
ΚΕΦ. 2. Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΚΙ Η ΣΕΧΤΑΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ	9-17
(Α) — ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΗΤΤΟΠΑΘΕΙΑ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ	
(Β) — ΠΑΣΙΦΙΣΜΟΣ, ΜΑΡΞΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΡΡΗΣΙΕΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ	
(Γ) — ΛΑΪΚΗ ΠΟΛΙΤΟΦΥΛΑΚΗ: ΕΘΝΙΚΙΣΤΙΚΟ Η΄ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΟ ΣΥΝΘΗΜΑ;	
ΚΕΦ. 3. ΜΑΡΞΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΑΘΕΣΗ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ	18-27
(Α) — ΑΥΤΟΔΙΑΘΕΣΗ ΤΩΝ Τ/Κ Ή ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΝΤΕΝΚΤΑΣ;	
(Β) — ΓΙΑΤΙ ΑΥΤΟΔΙΑΘΕΣΗ;	
(Γ) — ΑΥΤΟΔΙΑΘΕΣΗ: «ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ» ΘΕΣΗ;	
(Δ) — ΤΟ ΕΘΝΟΣ ΠΟΥ ΚΑΤΑΠΙΕΖΕΙ ΚΑΙ ΤΟ ΕΘΝΟΣ ΠΟΥ ΚΑΤΑΠΙΕΖΕΤΑΙ	
(Ε) — ΤΑ ΤΟΥΡΚΙΚΑ ΣΤΡΑΤΕΥΜΑΤΑ	
(ΣΤ) — ΟΙ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ Τ/Κ	
(Ζ) — «ΔΙΕΘΝΙΣΤΕΣ» ΕΝΑΝΤΙΟΝ «ΕΘΝΙΚΙΣΤΩΝ»	
ΚΕΦ. 4. ΠΩΣ ΜΙΛΟΥΜΕ ΣΤΕΣ ΜΑΖΕΣ	28-31
(Α) — ΤΙ ΛΕΜΕ ΣΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ	
(Β) — Η ΜΟΝΙΜΗ ΜΟΝΑΞΙΑ ΤΩΝ ΣΕΧΤΩΝ	
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	32-34
ΝΑ ΚΑΘΑΡΙΣΟΥΜΕ ΤΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΜΑΣ ΑΠΟ ΤΟ ΣΕΧΤΑΡΙΣΜΟ	
— ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ	35-37
— <u>ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</u>	38

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι βασικές αρχές του μαρξισμού όπως διαμορφώθηκαν θεωρητικά από τον ίδιο τον Μαρξ, παραμένουν αναλλοίωτες για ενάμισυ σχεδόν αιώνα. Ο μαρξισμός όμως δεν είναι θρησκεία. Δεν διαθέτει κανένα κοράνι και κανένα ευαγγέλιο με δόγματα και απαντήσεις για όλα τα προβλήματα της ανθρωπότητας έξω από τη διάσταση του χρόνου και των αντικειμενικών συνθηκών.

Αν έτσι είχαν τα πράγματα ο Λένιν δεν θα ανέπτυξε πάρα πέρα τες θεωρίες του Μαρξ και ο Τρότσκι δεν θα χρειαζόταν να διαμορφώσει τη θεωρία της Διαρκούς Επανάστασης.

Ο Μαρξισμός είναι επιστήμη. Μια επιστήμη που δεν έχει τίποτε να κάνει με την απλή επανάληψη φράσεων και ιδεών - όσο σωστές κι αν είναι. Αν το μόνο που απαιτούνταν από τους επαναστάτες ήταν η επανάληψη μερικών φράσεων και συνθημάτων από γραφτά των μεγάλων δασκάλων του μαρξισμού, τότε το ζήτημα της επανάστασης θα ήταν πραγματικά παιχνιδάκι.

Το ζήτημα της επανάστασης είναι όμως δύσκολο και περίπλοκο. Έγινε δυσκολότερο με την εγκατάλειψη του μαρξισμού από τους ηγέτες των μαζικών κομμάτων της εργατικής τάξης για ολόκληρες δεκαετίες.

Ο στόχος των μαρξιστών δεν είναι η παπαγάλιση μισοχωνεμένων ιδεών, αλλά η χρησιμοποίηση **της μαρξιστικής μεθόδου** για τη σωστή ανάλυση των προβλημάτων και καθηκόντων σε κάθε ξεχωριστή περίοδο.

Το καθήκον αυτό γίνεται πολύ πιο δύσκολο σε σημαντικές ιστορικές καμπές. Στα λόγια του Λένιν:

«Πολύ συχνά, όταν η ιστορία κάνει μια απότομη στροφή, ακόμα και τα πιο προχωρημένα κόμματα δεν μπορούν να συνηθίσουν στην επαναστατική κατάσταση για κάποιο χρονικό διάστημα και επαναλαμβάνουν συνθήματα που ήταν σωστά χτες, δεν έχουν όμως κανένα νόημα σήμερα, έχοντας χάσει αυτό το νόημα τόσο ξαφνικά όσο ξαφνικά έγινε η απότομη στροφή στην ιστορία» (1).

Το ίδιο το κόμμα των Μπολσεβίκων χρειάστηκε την επέμβαση του Λένιν τον Απρίλη του 1917 για να αποβάλει τες παλιές ιδέες που εμπόδιζαν το κόμμα να προχωρήσει προς την εξουσία ενάντια στην επαναστατική κυβέρνηση που έφερε στην εξουσία η Φεβρουαρινή επανάσταση.

Οι επίγονοι του Τρότσκι - Μάντελ, Πάμπλο, Χήλυ, Τόνου Κλιφ, Χάνσεν κ.ά. - που βρέθηκαν στην ηγεσία της Τέταρτης Διεθνούς μετά τον 2ο παγκόσμιο πόλεμο είχαν μια παρόμοια κατάσταση να αντιμετωπίσουν.

Ο πόλεμος μεταμόρφωσε την κατάσταση σ' όλο τον κόσμο. Η Ευρώπη καταστράφηκε. Κοινωνικές εκρήξεις απείλησαν τα θεμέλια του καπιταλισμού όπως είχε προβλέψει ο Τρότσκι (που στο μεταξύ δολοφονήθηκε από πράχτορες του Στάλιν το 1940).

Ο σταλινισμός κατάφερε να βγει ενισχυμένος από τον πόλεμο ενώ με την πολιτική του έδωσε περιθώρια στους καπιταλιστές για να διατηρήσουν το σύστημα τους. Ακολούθησε μια περίοδος ανοικοδόμησης και καπιταλιστικής άνθησης που κράτησε μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του 1970.

Μέσα σ' αυτές τες συνθήκες - που ήταν αδύνατο ακόμα κι η μεγαλοφυΐα του Τρότσκι να προβλέψει - οι ηγέτες της 4ης Διεθνούς στάθηκαν ανίκανοι να παρακολουθήσουν και ν' αναλύσουν με τη μαρξιστική μέθοδο τα νέα δεδομένα.

Στη θέση του διαλεκτικού υλισμού έβαλαν τον εμπειρισμό. Όταν ο καπιταλισμός φαινόταν να αναπτύσσεται πίστεψαν στον Κεϋνσιανισμό σαν καλύτερη θεωρία από το μαρξισμό. Όταν η εργατική τάξη φαινόταν να «εξημερώνεται» στη δύση, στράφηκαν σε μεσοσίες (Τίτο, Κάστρο, Γκεβάρα κ.ο.κ.) και σε «πρωτοποριακά» στρώματα (φοιτητές, αντάρτες, γυναικεία κινήματα, ειρηνιστές, περιβαλλοντιστές κ.ο.κ.). Ταυτόχρονα εγκατέλειψαν τον προσανατολισμό στα παραδοσιακά κόμματα της εργατικής τάξης κι ανακήρυξαν ανεξάρτητα κόμματα - φαντάσματα. Αφού στράφηκαν μακριά από τη μαρξιστική θεωρία και την εργατική τάξη κι αφού στάθηκαν ανίκανοι κάθε φορά να διορθώσουν τα λάθη τους κατάντησαν μικρές κι ασήμαντες σχέτες προς τες οποίες η εργατική τάξη έστρεψε την πλάτη της.

Οι μαρξιστές χρειάστηκε, ιδιαίτερα τα πρώτα χρόνια μετά τον πόλεμο αλλά και μέχρι την πλήρη χρεωκοπία της «Ενιαίας Γραμματείας της 4ης Διεθνούς» στα μέσα της δεκαετίας του 60, να ανασκευάσουν με λεπτομέρεια τες ανακρίβειες και διαστρεβλώσεις του μαρξισμού από τους σεχταριστές. Όταν αυτές οι σχέτες έγιναν άσχετες με το εργατικό κίνημα, όταν κατάντησαν τες ιδεολογικές παραδόσεις που δημιούργησε ο Τρότσκι την περίοδο πριν τον πόλεμο, οι μαρξιστές τους έστρεψαν αποφασιστικά τες πλάτες.

Η Κυπριακή εργατική τάξη είχε την ευτυχία να στερηθεί για χρόνια της παρουσίας τέτοιων σεχταριστικών ομάδων μέσα στο κίνημα. Πρόσφατα έκανε την επανεμφάνιση της μετά από 10 χρόνια πλήρους ανυπαρξίας η «Εργατική Δημοκρατία» - η τάση του Τόνου Κλιφ στην Κύπρο. Σε μια πολυσέλιδη έκδοση της για το Κυπριακό (2) και με διάφορες ενέργειες της, η ομάδα αυτή προσπάθησε να προκαλέσει συζήτηση μαζί με την Αριστερή Πτέρυγα.

Αγνοήσαμε αυτή την πρόκληση γιατί δεν θέλαμε να ξοδέψουμε πολύτιμο χρόνο απαντώντας σε μια ομάδα μικροαστών που ζει απομονωμένη στις παρυφές του εργατικού κινήματος, αποφασίζοντας που και που να παρενοχλεί το κίνημα με χιλιοειπωμένες διαστρεβλώσεις του μαρξισμού.

Η υιοθέτηση από το σ. Μ.Κ. μιας σειράς σεχταριστικών θέσεων σε τρία του κείμενα (3) και η προσπάθεια του να σκορπίσει σύγχυση ανάμεσα στα μέλη της Αριστερής Πτέρυγας κάνει χρήσιμη μια απάντηση σ' αυτές τες θέσεις και μια γενικότερη συζήτηση του σεχταρισμού στο εθνικό ζήτημα. Θα προτιμούσαμε αυτή η πολεμική να γινόταν με συντροφικό τόνο, ακολουθώντας τες παραδόσεις του μαρξισμού στο ξεκαθάρισμα πολιτικών διαφορών. Αν γινόταν αυτό η όλη διαδικασία θα αποτελούσε βάση για εκπαίδευση ολόκληρης της Οργάνωσης πάνω σε ένα σημαντικό ζήτημα όπως είναι το εθνικό.

Ο τόπος που είναι γραμμένα τα κείμενα κριτικής του σ. Μ.Κ., αλλά και η μέθοδος που διάλεξε για να τα προωθήσει και τα κίνητρα πίσω από τες ενέργειες του, δεν αφήνουν πολλά περιθώρια για κάτι τέτοιο. Παρ' όλα αυτά θα προσπαθήσουμε όσο μας είναι μπορετό η απάντηση στες θέσεις του και στες θέσεις της «Ε.Δ.», που όπως θα φανεί στη συνέχεια συμπίπτουν σε μεγάλο βαθμό, να αποτελέσει χρήσιμο υλικό για ιδεολογικό ξεκαθάρισμα της Οργάνωσης στη σεχταριστική αντιμετώπιση του εθνικού ζητήματος.

Αυτό το κείμενο περιέχει εκτενή αποσπάσματα από τα γραφτά του Λένιν και του Τρότσκι πάνω στο εθνικό και τον πόλεμο σε μια προσπάθεια να αποκατασταθεί η αλήθεια γι' αυτά τα γραφτά - η αλήθεια που τόσο δεινοπαθεί στα χέρια της «Εργατικής Δημοκρατίας» και του Μ.Κ. Περιέχει επίσης αποσπάσματα από άλλα μαρξιστικά γραφτά που απαντούν στις θέσεις των σεχταριστών. Αυτές οι πηγές και τα κλασσικά συγγράμματα είναι απαραίτητο συμπλήρωμα για όσους συντρόφους θα θελήσουν να ασχοληθούν σε περισσότερο βάθος με το εθνικό ζήτημα.

ΚΕΦ. (1) ΜΑΡΞΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΕΧΤΑΡΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ

(Α) Λύθηκε λοιπόν το Εθνικό Ζήτημα;

Αφετηρία και κεντρικός άξονας των προοπτικών της Αριστερής Πτέρυγας είναι η θέση πως ο καπιταλισμός και ο σταλινισμός σε παγκόσμια κλίμακα είναι στην εποχή μας απόλυτο εμπόδιο στην ανάπτυξη των παραγωγικών δυνάμεων· δεν έχουν κανένα προοδευτικό χαρακτήρα και οι συνθήκες για ανατροπή τους από την κοινωνική επανάσταση και την πολιτική επανάσταση αντίστοιχα έχουν παραωριμάσει. Αυτό που καθυστέρησε και συνεχίζει να καθυστερεί την επανάσταση είναι ο προδοτικός ρόλος των ηγεσιών των παραδοσιακών κομμάτων της εργατικής τάξης. Η λύση της κρίσης στην εποχή μας βρίσκεται στο κτίσιμο μαζικών επαναστατικών κομμάτων. Αυτό είναι το πιο επείγον καθήκον των μαρξιστών σήμερα. Κι αυτό το βαρύ, δύσκολο και ιστορικό έργο έχουν αναλάβει οι μαρξιστές στες χώρες τους.

Ο αντιδραστικός χαρακτήρας του καπιταλισμού στην εποχή μας παίρνει τραγική μορφή στα εθνικά προβλήματα. Στην εποχή της νιότης της η αστική τάξη έπαιξε προοδευτικό ρόλο στην ανάπτυξη του εθνικού κράτους - που πρόσφερε στην καπιταλιστική παραγωγή τις δυνατότητες της εθνικής αγοράς. Οι αρχικά προοδευτικές αστικές τάξεις μετατράπηκαν στον 20ο αιώνα σε αντιδραστικές ιμπεριαλιστικές, όπως εξήγησε ο Λένιν στο έργο του «*Ιμπεριαλισμός, το ανώτατο στάδιο του καπιταλισμού*».

Αυτός ήταν και ο άξονας της ανάλυσης στο συνεδριακό κείμενο της Αριστερής Πτέρυγας του 1985 που ασχολήθηκε εκτεταμένα με το εθνικό:

«Στη σημερινή εποχή της κρίσης και των αδιεξόδων του καπιταλισμού παγκόσμια είναι αδύνατο να γίνει οποιοδήποτε βήμα για τη λύση των εθνικών προβλημάτων οπουδήποτε, όσο παραμένει ο καπιταλισμός». (4)

Η κρίση του καπιταλισμού οδηγεί χώρες όπως η Ινδία, ο Λίβανος και μια σειρά χώρες της Αφρικής, στη βαρβαρότητα μέσα από το αλληλοφάγωμα των εθνοτήτων. Ακόμα και σε αναπτυγμένες χώρες του καπιταλισμού όπου το εθνικό ζήτημα «λύθηκε» πριν από δεκαετίες (Βουλώνοι και Φλαμανδοί στο Βέλγιο, Σκωτσέζοι και Ουαλλοί στη Βρετανία κ.ο.κ.) επανεμφανίζεται τώρα απειλητικά.

Με τον ίδιο τρόπο η βαθειά κρίση του σταλινισμού στην εποχή μας έφερε ξανά στο προσκήνιο το εθνικό (Αρμενία και Δημοκρατίες της Βαλτικής στη Σοβιετική Ένωση, Αλβανόφωνοι στη Γιουγκοσλαβία κ.ο.κ.) που άρχισε να προχωρεί προς τη λύση του με τη νίκη της Οχτωβριανής Επανάστασης 70 χρόνια πριν.

Οι μαρξιστές αντιμετωπίζουν την ανικανότητα της αστικής τάξης και της γραφειοκρατίας των σταλινικών χωρών να λύσουν το εθνικό σαν μια επιπρόσθετη καταδίκη του συστήματός τους, σαν μια ακόμα ιστορική αιτία που επιβάλλει την ανατροπή τους από την εργατική τάξη - τη μόνη τάξη που έχει τη δυνατότητα να λύσει το εθνικό όπως και όλα τα άλλα προβλήματα της κοινωνίας, μέσα από το σοσιαλιστικό μετασχηματισμό της κοινωνίας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Όλα αυτά, βέβαια, είναι απλές βασικές αλήθειες για τους μαρξιστές. Όχι όμως και για τους σεχταριστές της «Ε.Δ.». Πουθενά στις αναλύσεις τους δεν μπαίνει το ζήτημα του σοσιαλισμού στη δική μας εποχή. Σ' αυτό περπατούν παρέα με τους ρεφορμιστές και τους σταλινικούς που χλευάζουν με κυνισμό την προοπτική του σοσιαλισμού σ' αυτή τη γενιά (σε χώρες όπως τη Βρετανία το μόνο που βλέπουν - με απόγνωση - οι σεχταριστές του τύπου της «Ε.Δ.» είναι κίνηση της εργατικής τάξης προς τα δεξιά).

Βέβαια θα μας πουν, το θέμα που επεξεργάζονται δεν είναι η «σοσιαλιστική επανάσταση στην εποχή μας» αλλά το «Κυπριακό». Κι εδώ ακριβώς εντοπίζεται η ριζική αδυναμία τους, που αποτελεί τη θεμελιακή διαφορά τους με το μαρξισμό.

Οι μαρξιστές έχουν πάντα σαν σημείο εκκίνησης την ανάλυση της διεθνούς κατάστασης, ιδιαίτερα στην εποχή μας που η μοίρα όλων των χωρών του πλανήτη έχει δεθεί σε μια αδιαίρετη αλληλοσύνδεση μέσα από την παγκοσμιότητα της καπιταλιστικής οικονομίας. Οι μαρξιστές περιγράφουν την εποχή μας σαν την εποχή της παγκόσμιας επανάστασης. Η «Ε.Δ.» παρόλο που δεν την απασχολεί το θέμα, προδίδει σε αρκετά σημεία τον κυνισμό της για τις προοπτικές της σοσιαλιστικής επανάστασης:

«Το να βλέπει κανείς τη δυνατότητα για άμεσο πάρσιμο της εξουσίας από την εργατική τάξη* στην Κύπρο είναι... πολιτική αφέλεια... Ο δρόμος αυτός βέβαια δεν μετριέται σε λίγα ή πολλά χρόνια, αλλά σε πολιτικές διαδικασίες και αλλαγές που θα είναι αναγκαστικά τόσο έντονες που πολύ πιθανό το κυπριακό πρόβλημα, και αν ακόμα συνεχίσει να υπάρχει, θα πάψει στο μεταξύ να έχει τη σημερινή του μορφή, οπότε ο σοσιαλισμός είτε δεν θα έχει καθόλου να λύσει ένα κυπριακό πρόβλημα, είτε θα έχει να λύσει ένα αρκετά διαφορετικό πρόβλημα» (5).

Και αλλού πιο καθαρά:

«Ο σοσιαλισμός πάλι δεν είναι στον πολιτικό ορίζοντα ώστε να έχει νόημα να προτείνουμε μια λύση που θα εφαρμόζε η εργατική εξουσία. Και δεν μπορούμε τώρα να ξέρουμε ούτε αν θα υπάρχει Κυπριακό πρόβλημα όταν θα γίνει σοσιαλιστική επανάσταση...» (6).

Ο σ. Μ.Κ. άνκαι δεν καταπιάνεται καθόλου με το ζήτημα στα τρία του κείμενα (7), περιοριζόμενος κι αυτός σε μια κοντόθωρη τοπικιστική ανάλυση του Κυπριακού, κολυμπάει στα ίδια νερά με την «Ε.Δ.» όταν διερωτάται:

*«Αυτό (η «επαναστατική ηττοπάθεια») είναι το πραγματικό δίλημμα, και όχι αν **το ανύπαρκτο** «Εθνικό Ζήτημα» ή έστω το Κυπριακό, μπορεί να λυθεί στον καπιταλισμό ή στον σοσιαλισμό» (8) (υπογράμμιση δική μας).*

Εδώ πραγματικά φαίνεται το χάσμα ανάμεσα στο μαρξισμό και την «Ε.Δ.» και τον Μ.Κ. (η ταύτιση σ' αυτό το σημείο είναι πλήρης) με τη γελοία και περίεργη ιδέα πως το εθνικό (το βάζουν πάντα σε εισαγωγικά είτε γιατί θέλουν να περιβάλουν με μεγάλη αυτοπεποίθηση τον ισχυρισμό τους είτε γιατί πρόκειται για λέξη ταμπού) στην Κύπρο έχει λυθεί. Νά τι λέει τη «Ε.Δ.»:

«Γενικά, τα εθνικά προβλήματα... «λύθηκαν» σε πρώτη φάση το 1960, όταν σταμάτησε η εθνική καταπίεση των Κυπρίων γενικά από τους Άγγλους, και τα υπόλοιπα το 74, όταν σταμάτησε η εθνική καταπίεση της Τ/Κ κοινότητας από τους Ε/Κ» (9).

Και ο Μ.Κ.:

«Για τους Ε/Κ δεν υπάρχει τώρα πια κανένα «Εθνικό Ζήτημα» που πρέπει να «λυθεί»... » (10)

* Πότε μίλησε η Αριστερή Πτέρυγα για «άμεσο» πάρσιμο της εξουσίας; Αυτά θα αρχίσουν να τα λένε οι σεχταριστές μόλις δουν τα πρώτα σημάδια όξυνσης της ταξικής πάλης.

Η ύπαρξη δύο εχθρικών κυβερνήσεων, ο κίνδυνος σύρραξης και αιματοχυσίας, η αποικιακή σχέση Τουρκίας - Τ/Κ και σε κάποιο βαθμό Ελλάδας - Ε/Κ, η παρουσία μιας σειράς ξένων στρατευμάτων, η απαγόρευση της ελεύθερης διακίνησης, ο κίνδυνος ανάπτυξης του σωβινισμού, όλα αυτά (και πολλά άλλα) σύμφωνα πάντα με την «Ε.Δ.» και τον Μ.Κ., δεν συνιστούν εθνικό πρόβλημα για τους Ε/Κ. Το αντίθετο θα ερχόταν σε σύγκρουση με τα μηχανιστικά «θεωρητικά» σχήματα -καρικατούρες του μαρξισμού που κατασκεύασαν. Έτσι υποχρεώνουν την πραγματικότητα να χωρέσει σ' αυτά αφού δεν μπορεί να γίνει λόγος καν για να τ' αλλάξουν. Υποχρεώνουν την ταλαίπωρη πραγματικότητα να ξαπλώσει στο κρεβάτι του Προκρούστη κι όταν είναι μεγαλύτερη της κόβουν τα πόδια, όταν είναι μικρότερη της τα τραβούν για να ταιριάσει το ύψος της με το μέγεθος του κρεβατιού τους. Αυτό ακριβώς παθαίνει το εθνικό ζήτημα στα χέρια του Μ.Κ. Όταν η «ανυπαρξία του» δεν βολεύει ένα άλλο του σχήμα - την εξίσου ταλαίπωρη «επαναστατική ηττοπάθεια» - η ανυπαρξία μεταμορφώνεται μπροστά μας σε «διαρκή εμπόλεμη κατάσταση»!

«Στην Κύπρο από το 63 και μετά υπάρχει εμπόλεμη κατάσταση (11). Δεν κηρύχτηκε ποτέ ειρήνη, υπάρχει απλά ανακωχή που πάντα υπάρχει ο κίνδυνος να μετατραπεί σε θερμό πόλεμο». (12)

Δεν θα αναφερθούμε σ' αυτό το κεφάλαιο εκτεταμένα στο «ανύπαρκτο» πρόβλημα του 40% σχεδόν του Ε/Κυπριακού πληθυσμού που έγιναν πρόσφυγες το 1974 και στο πως θα τους μεταφέρουμε τα χαρμόσυνα νέα του τερματισμού του εθνικού προβλήματος (βλέπε κεφ. 4Α).

Θα πούμε όμως δύο λόγια για το μέγεθος της μυωπίας των σεχταριστών που σαν γνήσιοι εμπειριστές συγκίζουν τη σημερινή προσωρινή υποχώρηση του εθνικού με την τελική του επίλυση.

Για λόγους (εξωγενείς κύρια) που εξηγήσαμε σε πολλά άλλα κείμενα και δημοσιεύσεις, η οικονομία των Ε/Κ αστών ακολούθησε μια θεαματικά ανοδική πορεία από το 1975-76 μέχρι σήμερα. Στη βάση αυτής της ιδιόμορφης ανάπτυξης οι αστοί κατάφεραν να ικανοποιήσουν - προσωρινά πάντα μιλούμε - τα βασικά προβλήματα του τεράστιου σε ποσοστό προσφυγικού πληθυσμού όπως οικιστικό, εργοδότηση, εκπαίδευση κ.ο.κ. πετυχαίνοντας έτσι τη συγχώνευση του με τον υπόλοιπο πληθυσμό σε ένα μεγάλο βαθμό.

Η σχετική ευμάρεια που επικράτησε τα τελευταία χρόνια ήταν η βάση πάνω στην οποία στηρίχτηκε η σταθερότητα του Ε/Κυπριακού καπιταλισμού κι η σχετική ταξική ηρεμία. Ήταν επίσης κι ένας βασικός λόγος για να παραμεριστεί το εθνικό σαν κυρίαρχο πρόβλημα μέσα στους πρόσφυγες και στην εργατική τάξη γενικότερα, παρόλες τες απεγνωσμένες προσπάθειες των αστών να το κρατούν αναζωπυρωμένο, για εξυπηρέτηση φυσικά των δικών τους συμφερόντων.

Η αποδοχή της προσφυγοποίησης και του μοιρασμάτος της Κύπρου από τες μάζες των Ε/Κ, μόνο από μύωπες εμπειριστές μπορεί να ειδοθεί σαν μόνιμη. Το εθνικό ζήτημα **αναπόφευκτα** θα ξανάρθει στην επιφάνεια σαν κυρίαρχο ζήτημα κάτω από μια σειρά πιθανά διεθνή, περιφερειακά και τοπικά σενάρια. Αν στη διάρκεια μιας βαθιάς οικονομικής κρίσης στην Κύπρο, που θα συνοδευτεί με μια αστική προπαγάνδα αποπροσανατολισμού της εργατικής τάξης, ρίχνοντας όλα τα φταιξίματα στην αντίπαλη αστική τάξη και την κατοχή, δεν μπορέσει να δώσει διέξοδο η αριστερά, τότε θα μπορούσε να εκτροχιαστεί η κίνηση των μαζών σε εθνικιστικά κανάλια.

Η προοπτική κάτω από συνθήκες συνέχισης του καπιταλισμού είναι επιδείνωση του εθνικού - ακόμα και στην απομακρυσμένη περίπτωση να υπογράψουν κάποια συμφωνία οι

αστοί. Στην περίπτωση μάλιστα υλοποίησης μιας τέτοιας συμφωνίας (ακόμα πιο απομακρυσμένη πιθανότητα) με επιστροφή αριθμού προσφύγων, «ελεύθερη διακίνηση» κ.λ.π. θα μεγαλώσει ο κίνδυνος η πρόκληση των εθνικών συγκρούσεων να πάρει ξανά τη μορφή μετακίνησης πληθυσμών και σφαγών όπως το 1974.

ΑΥΤΗ ΕΙΝΑΙ Η ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΤΟΥ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΥ όχι μόνο για την Κύπρο, όπου οι μνήμες των συγκρούσεων είναι νωπές, αλλά και για χώρες - όπως αναφέραμε - όπου το εθνικό λύθηκε την εποχή της νιότης του καπιταλισμού. Το εθνικό (χωρίς τα εισαγωγικά των σεχτών) θα βρίσκεται μαζί μας για να βασανίζει το λαό της Κύπρου και ολόκληρης της ανθρωπότητας ακόμα και μετά τη σοσιαλιστική επανάσταση μέχρι να εξαφανιστούν όλες οι εθνικές καχυποψίες μέσα στα πλαίσια της νέας κοινωνίας.

Η σωστή αντιμετώπιση λοιπόν του εθνικού ζητήματος θα παίξει αποφασιστικό ρόλο στην επανάσταση κι είναι γι' αυτό που οι μαρξιστές δεν επιτρέπουν κανένα ίχνος ιδεολογικής σύγχυσης μέσα στις γραμμές τους.

(B) Διαρκής επανάσταση: «Αντιδραστική» θεωρία;

Τα γραφτά των κλασικών του Μαρξισμού για το εθνικό ζήτημα και ιδιαίτερα τα γραφτά του Λένιν και η εμπειρία της Ρώσικης επανάστασης αποτελούν ανεκτίμητο θησαυρό για το εργατικό κίνημα. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τη θεωρία της διαρκούς επανάστασης που διαμόρφωσε ο Τρότσκι το 1906 και για τις «Θέσεις του Απρίλη» του Λένιν, με τις οποίες επανεξεπολιτίστηκε το Μπολσεβίκικο κόμμα το 1917 και προχώρησε στην κατάληψη της εξουσίας.

Όπως αναφέρεται στο συνεδριακό κείμενο της Αριστερής Πτέρυγας:

«Όσον αφορά το εθνικό η θεωρία της Διαρκούς Επανάστασης εξηγούσε πως η αστική τάξη των αποικιακών και μισοαποικιακών χωρών ήταν εντελώς ανίκανη να διεξάγει έναν ουσιαστικό αντι-ιμπεριαλιστικό αγώνα και να πετύχει την εθνική ανεξαρτησία. Αυτό το καθήκον ήταν ταγμένη να το φέρει σε πέρας η εργατική τάξη.

Η πείρα της Οχτωβριανής πάνω στο εθνικό, επιβεβαιώνει τη «Διαρκή» και τις θέσεις του Λένιν για το εθνικό. Το πρόβλημα μπήκε στο δρόμο της λύσης του μόνο με την κατάληψη της εξουσίας από το προλεταριάτο. Οι μάζες των καταπιεσμένων εθνοτήτων, κάτω από την καθοδήγηση του προλεταριάτου, επιτέλεσαν ένα ιστορικό άλμα: συμμάχησαν με το προλεταριάτο του «εχθρού», του Μεγαλορώσικου έθνους που καταπίεζε, ενάντια στις ντόπιες αστικές τάξεις που ανήκαν στο δικό τους καταπιεσμένο έθνος» (13).

Αυτές οι θεμελιακές αλήθειες φαίνεται να διαφεύγουν από τον Μ.Κ. Αφού φρόντισε να λύσει το «εθνικό» για τους Ε/Κύπριους έσβησε με μια μονοκοντυλιά τη θεμελιακή θέση του Μαρξισμού - Λενισμού. Σ' αυτό φαίνεται να υιοθετεί τις απόψεις της «Ε.Δ.»:

«... στη σημερινή ν: Κύπρο η κριτική της θεωρίας των σταδίων με τα συνθήματα και τη φρασεολογία της θεωρίας της διαρκούς επανάστασης (η αστική τάξη είναι ανίκανη, μόνο η εργατική τάξη μπορεί να διεξάγει με επιτυχία τον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα), όχι μόνο δεν έχει καμιά σχέση με την ίδια τη θεωρία της Διαρκούς Επανάστασης αλλά είναι και αυτή αντιδραστική...» (14)

(η υπογράμμιση είναι στο ίδιο το κείμενο).

Αυτό λοιπόν που δεν τολμά ακόμα να πει καθαρά ο Μ.Κ. - παρόλο που είναι διάχυτο στα κείμενα του - μας το λέει χωρίς περιστροφές η «Ε.Δ.»: *Η εφαρμογή της θεωρίας της διαρκούς επανάστασης στην ανάλυση του εθνικού στην Κύπρο είναι αντιδραστική.* Αυτό βολεύει όλες τις κατηγορίες που σχετίζονται μ' αυτόν τον αφορισμό: Η Οργάνωση είναι «πατριωτική», «εθνικιστική» κ.λ.π. κ.λ.π.

Ολόκληρη η επιχειρηματολογία τους γύρω απ' αυτό το θέμα στηρίζεται στην ανικανότητα τους να καταλάβουν την επαναστατική αντιμετώπιση του πολέμου. Είναι λοιπόν ανάγκη να καταπιαστούμε μ' αυτή εκτεταμένα και με όλη τη λεπτομέρεια που χρειάζεται.

ΚΕΦ. (2) Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΚΙ Η ΣΕΧΤΑΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

(Α) «Επαναστατική ηττοπάθεια» και εργατική εξουσία

Ας αφήσουμε τον ίδιο τον Μ.Κ. να μας εξηγήσει τη θέση του που αποτελεί και την κύρια αιχμή της κριτικής του:

«Η στάση μας στα εθνικά ζητήματα, τους εθνικούς ανταγωνισμούς και τους πολέμους που αυτά προκαλούν πρέπει να καθοδηγείται από την «επαναστατική ηττοπάθεια». Ο όρος «επαναστατική ηττοπάθεια» είναι από τους πιο σημαντικούς για το διεθνές επαναστατικό κίνημα. Σημαίνει ότι οι επαναστάτες, σε έναν αντιδραστικό από όλες τις πλευρές πόλεμο, πρέπει να εύχονται την ήττα της δικής τους κυβέρνησης». Αυτό το σύνθημα και αυτή η στάση οριοθέτησε τις διαφορές ανάμεσα στους επαναστάτες και τους ρεφορμιστές από το 1914 και μετά... Το μεγαλύτερο μέρος της δραστηριότητας του Λένιν από το 1914 έως το 1918 καταναλώθηκε στην εξήγηση και υπεράσπιση του συνθήματος αυτού. «Ο κύριος εχθρός είναι μέσα στην ίδια μας τη χώρα»... είναι ο μόνος τρόπος να συνεχίσει η εργατική τάξη με συνέπεια την ταξική πάλη σε περίοδο πολέμου ή απειλούμενου πολέμου και εθνικών ανταγωνισμών, και ο μόνος τρόπος να αναπτυχθεί η εμπιστοσύνη ανάμεσα στις εργατικές τάξεις των εχθρικών χωρών.» (15)

Ακριβώς τα ίδια μας λέει και η «Ε.Δ.» στο βιβλίο της για το Κυπριακό (16) για να στηρίξει τον αφορισμό της ότι είμαστε «η πιο αριστερή μορφή του αριστερού πατριωτισμού».

Πόσο αληθεύουν όλοι αυτοί οι αφορισμοί; Εδώ ο αναγνώστης είναι απαραίτητο να μας δανείσει την υπομονή του και να μας επιτρέψει να ξεκαθαρίσουμε, με τη λεπτομέρεια που χρειάζεται, την πραγματική σημασία της «επαναστατικής ηττοπάθειας» και όχι αυτής που καταλαβαίνουν οι σεχταριστές. Νά πως περιγράφει την «επαναστατική ηττοπάθεια» η θεμελιακή διεθνιστική θέση των μαρξιστών πάνω στο ζήτημα του πολέμου που είναι «Ο πόλεμος και η 4η διεθνής».

Στες περιπτώσεις όπου πρόκειται για σύγκρουση ανάμεσα σε καπιταλιστικές χώρες, το προλεταριάτο και της μιας και της άλλης χώρας αρνείται κατηγορηματικά να θυσιάσει τα ιστορικά του συμφέροντα, που σε τελευταία ανάλυση ταυτίζονται με τα συμφέροντα του έθνους και της ανθρωπότητας, για χάρη της στρατιωτικής νίκης της αστικής τάξης. Η φόρμουλα του Λένιν «η ήττα είναι το μικρότερο κακό,» δεν σημαίνει ότι η ήττα της χώρας του ενός είναι το μικρότερο κακό σε σύγκριση με την ήττα της εχθρικής χώρας, αλλά ότι μια στρατιωτική ήττα που είναι αποτέλεσμα της ανάπτυξης του επαναστατικού κινήματος είναι άπειρα πιο επωφελής για το προλεταριάτο και για όλο το λαό από μια στρατιωτική νίκη που εξασφαλίζεται από την «εμφύλια ειρήνη». Ο κ. Λίμπκνεχτ έδωσε μια άφταστη φόρμουλα της προλεταριακής πολιτικής σε καιρό πολέμου: «Ο κύριος εχθρός του λαού βρίσκεται στη δική του χώρα». Η νικηφόρα προλεταριακή επανάσταση όχι μόνο θα επανορθώσει τις συμφορές που προκαλεί η ήττα, αλλά και θα δημιουργήσει την τελεσίδικη εγγύηση ενάντια σε μελλοντικούς πολέμους και ήττες.

Αυτή η διαλεκτική στάση απέναντι στον πόλεμο είναι το πιο σημαντικό στοιχείο της επαναστατικής εκπαίδευσης και έτσι και της πάλης ενάντια στον πόλεμο» (17).

Μια ακόμα πιο ξεκάθαρη θεωρητική εξήγηση της διεθνιστικής Μαρξιστικής - Λενιστικής αντιμετώπισης του ιμπεριαλιστικού πολέμου μας την έδωσε ο Τρότσκι σ' ένα από τα τελευταία του γραφτά.

«Η πολιτική μας, η πολιτική του επαναστατικού προλεταριάτου απέναντι στο 2ο Παγκόσμιο Πόλεμο είναι η συνέχιση της πολιτικής που διαμορφώθηκε κατά τη διάρκεια του προηγούμενου ιμπεριαλιστικού πολέμου, που έγινε βασικά κάτω από την ηγεσία του Λένιν. Κατά τον προηγούμενο πόλεμο όχι μόνο το προλεταριάτο σαν σύνολο αλλά ακόμα και η πρωτοπορία και κατά κάποιο βαθμό η πρωτοπορία της πρωτοπορίας βρέθηκε απροετοίμαστη. Η επεξεργασία των αρχών της επαναστατικής πολιτικής απέναντι στον πόλεμο ξεκίνησε όταν ο πόλεμος βρισκόταν ήδη σε πλήρη αναβρασμό και η μιλιταριστική μηχανή εξασκούσε απεριόριστη εξουσία. Ένα χρόνο μετά το ξέσπασμα του πολέμου η μικρή επαναστατική μειοψηφία ήταν ακόμα αναγκασμένη να προσαρμόζεται στην κεντριστική πλειοψηφία του Συνεδρίου του Τσίμμερβαλντ (18). Πριν την επανάσταση του Φλεβάρη και ακόμα μετά από αυτή, τα επαναστατικά στοιχεία αντιμετώπιζαν τους εαυτούς τους όχι σαν διεκδικητές της εξουσίας αλλά σαν άκρα αριστερή αντιπολίτευση. Ακόμα και ο Λένιν μετάθετε την σοσιαλιστική επανάσταση στο μακρινό, κατά το μάλλον ή ήττον μέλλον. Στα γραφτά του 1915 ο Λένιν αναφερόταν στους επαναστατικούς πολέμους που το νικηφόρο προλεταριάτο θα αναγκαζόταν να διεξαγάγει. Αυτό όμως αφορούσε ζήτημα απροσδιόριστων ιστορικών προοπτικών και όχι στόχο του αύριο. Η προσοχή της επαναστατικής πτέρυγας εστιαζότανε στο ερώτημα της υπεράσπισης της καπιταλιστικής πατρίδας. Οι επαναστάτες φυσιολογικά απαντούσαν στο ερώτημα ΟΧΙ! Κι αυτό ήταν απόλυτα σωστό. Αλλά αυτή η καθαρά αρνητική απάντηση χρησίμευε σαν βάση για προπαγάνδα και **εκπαίδευση στελεχών, δεν μπορούσε όμως να κερδίσει τις μάζες που δεν ήθελαν ένα ξένο κατακτητή.**

Στη Ρωσία πριν τον πόλεμο οι Μπολσεβίκοι αποτελούσαν τα 4/5 της προλεταριακής πρωτοπορίας, δηλαδή των εργατών που συμμετείχαν στην πολιτική ζωή (εφημερίδες, εκλογές κ.λ.π.) Μετά την επανάσταση του Φλεβάρη η απόλυτη εξουσία πέρασε στα χέρια των αμυνιτών, των μενσεβίκων και των σοσιαλεπαναστατών. Είναι αλήθεια πως οι μπολσεβίκοι στο διάστημα 8 μηνών κατάκτησαν την συντριπτική πλειοψηφία των εργατών. Όμως αυτό που έπαιξε τον αποφασιστικό ρόλο σ' αυτή την κατάσταση **δεν ήταν η άρνηση να υπεραπίσουμε την αστική πατρίδα** αλλά το σύνθημα: **Όλη η εξουσία στα Σοβιέτ!** Και μόνο αυτό το επαναστατικό σύνθημα. Η κριτική του ιμπεριαλισμού και του μιλιταρισμού, η αποκήρυξη της υπεράσπισης της αστικής δημοκρατίας και ούτω καθ' εξής **ποτέ δεν θα μπορούσε να κατακτήσει την συντριπτική πλειοψηφία του λαού με τη μεριά των μπολσεβίκων» (19)** (υπογραμμίσεις δικές μας).

Το κείμενο μιλά πεντακάθαρα, σ' όσους βέβαια έχουν αυτιά για ν' ακούσουν. Ο βασικός στόχος του Λένιν την περίοδο που διαμόρφωσε τη θέση της «επαναστατικής ηττοπάθειας» ήταν να εκπαιδεύσει την πρωτοπορία και ακόμα την πρωτοπορία της πρωτοπορίας. Ολόκληρη η προσοχή του ήταν στραμμένη στην αντιμετώπιση των υποστηρικτών της «υπεράσπισης της πατρίδας» Αυτών που ψήφιζαν του πολεμικούς προϋπολογισμούς και πρόδιδαν τη δεύτερη διεθνή. Των μενσεβίκων και των σοσιαλεπαναστατών που έγιναν «σοσιαλπατριώτες» και υποστήριζαν την Ρώσικη μπουρζουαζία. Αυτών που μιλούσαν για «επαναστατικό αμυνισμό» κι ενάντια στους οποίους ο Λένιν διαμόρφωσε την «επαναστατική ηττοπάθεια».

Στην ομιλία του στους αντιπροσώπους της μπολσεβίκικης φράξιας στα Σοβιέτ ο Λένιν βάζει καθαρά το ζήτημα:

«Οι μάζες προσεγγίζουν αυτό το ερώτημα όχι από θεωρητική αλλά από πρακτική σκοπιά ... Ο ταξικά συνειδητοποιημένος προλετάριος θα υποστήριζε ένα επαναστατικό πόλεμο αν αυτός θα ανέτρεπε τον «επαναστατικό αμυνισμό» Το ζήτημα πρέπει να μπει πρακτικά μπροστά στους αντιπροσώπους των στρατιωτών αλλοιώτικα δεν θα βγει τίποτα. Δεν είμαστε πασιφιστές. Το θεμελιακό ερώτημα είναι: Ποιά τάξη διεξάγει τον πόλεμο; Η καπιταλιστική τάξη, δεμένη με τες τράπεζες μπορεί να διεξάγει μόνο ένα ιμπεριαλιστικό πόλεμο..» (20)

Όταν οι μπολσεβίκοι άρχισαν να βλέπουν τους εαυτούς τους όχι σαν «άκρα αριστερή αντιπολίτευση» αλλά σαν «διεκδικητές της εξουσίας» η στάση του Λένιν απέναντι στον πόλεμο είχε μια ολότελα διαφορετική έμφαση. Δεν ήταν πια ζήτημα εκπαίδευσης της πρωτοπορίας - **ήταν το αποφασιστικό ζήτημα του κερδίσματος των μαζών** στο μπολσεβικισμό μέσα από την μετατροπή του ιμπεριαλιστικού πολέμου σε εμφύλιο και της υπεράσπισης της προλεταριακής πατρίδας από τους οπλισμένους εργάτες.

Η απάντηση των Βρεττανών μαρξιστών του WILL (21) στις κατηγορίες των σεχταριστών του RSL (21) ότι δήθεν δεν ακολουθούσαν την «επαναστατική ηττοπάθεια» στον 2ο Παγκόσμιο Πόλεμο, ανασκευάζει τελειωτικά τη σεχταριστική διαστρέβλωση της «επαναστατικής ηττοπάθειας». Γι' αυτό ας μας επιτρέψει και πάλιν ο αναγνώστης να μεταφέρουμε εδώ εκτεταμένα αποσπάσματα απ' αυτή την απάντηση:

«Η στάση μας απέναντι στον ιμπεριαλιστικό πόλεμο συνεχίζει να στηρίζεται στην ανυποχώρητη αντίθεση (προς αυτόν). Συνεχίζουμε τες παραδόσεις του μπολσεβικισμού.

Στο ένα τέταρτο του αιώνα που πέρασε, οι αντικειμενικές συνθήκες για τη σοσιαλιστική επανάσταση ωρίμασαν και η αποσύνθεση του καπιταλισμού φανερώθηκε στες αποτυχημένες προσπάθειες των μαζών για επανάσταση, στο φασισμό, και τώρα στο νέο ιμπεριαλιστικό πόλεμο. Όλες οι αντικειμενικές συνθήκες της εποχής που πέρασε κάνουν το προλεταριάτο έτοιμο να δεκτεί το ζήτημα της κατάληψης της εξουσίας από την εργατική τάξη. Σε αντίθεση με την εποχή του 1914 -1918 τα στελέχη του μπολσεβικισμού έχουν εκπαιδευθεί και μορφωθεί στη Λενιστική αντιμετώπιση του ιμπεριαλιστικού πολέμου. Ο σοσιαλσωβινισμός από την πλευρά των σοσιαλδημοκρατών και των σταλινικών προβλέφτηκε και αναμενόταν από τους τροτσκιστές αρκετό καιρόν πριν.

Το θεωρητικό ξεσκέπασμα του σοσιαλσωβινισμού δεν είναι σήμερα ζωντανό ζήτημα για το μπολσεβικισμό...

Αυτό που τώρα είναι αναγκαίο δεν είναι να περιγράψουμε τον πόλεμο χρησιμοποιώντας τον θεωρητικό χαρακτηρισμό από τον Λένιν αλλά να προσεγγίσουμε το ζήτημα από τη σκοπιά του κερδίσματος των μαζών στη Λενινιστική παντιέρα...

Δεν διεξάγουμε την προπαγάνδα μας με σκοπό να αναλύσουμε μόνο το σύνθημα της υπεράσπισης της καπιταλιστικής πατρίδας αλλά τη διεξάγουμε με γνώμονα την κατάληψη της εξουσίας από την εργατική τάξη και την υπεράσπιση της προλεταριακής πατρίδας. Όπως έβαζε το πρόβλημα ο Τρότσκι:

«Είναι για αυτό που θάταν διπλά ηλίθιο να προβάλει κανένας μια καθαρά αφηρημένη πασιφιστική τοποθέτηση σήμερα. Το αίσθημα που έχουν οι μάζες είναι η αναγκαιότητα να υπερασπίσουν τους εαυτούς τους. Εκεί που ο Ρούσβελτ (ή ο Ουίλσον) λένε πως είναι αναγκαίο να υπερασπίσουμε τη χώρα, εμείς απαντούμε «ωραία, μόνο που πρόκειται για την δική μας χώρα, όχι την χώρα των 60 οικογενειών και του Γουόλ Στρήτ».

Μόνο άσχετοι φορμαλιστές και σεχταριστές, ανίκανοι να εκτιμήσουν την επαναστατική δυναμική του Μαρξισμού θα μπορούσαν να δουν σ' αυτά τα λόγια μια σωβινιστική απόκλιση ή μια εγκατάλειψη του Λενινισμού... Οι εργάτες στη Βρετανία όπως και στην Αμερική, δεν θέλουν να τους κατακτήσει ο Χίτλερ, και σ' αυτούς που λένε «ας αποκτήσουμε ένα πρόγραμμα ειρήνης» οι εργάτες θα απαντήσουν: «Μα ο Χίτλερ δεν θέλει πρόγραμμα ειρήνης».

Γι' αυτό λέμε, θα υπερασπίσουμε τες Ενωμένες Πολιτείες (ή την Βρετανία) με εργατικό στρατό, με εργάτες αξιωματικούς και με εργατική κυβέρνηση.

Αυτά τα λόγια του Τρότσκι είναι διαποτισμένα πέρα για πέρα με το πνεύμα του επαναστατικού μαρξισμού, ο οποίος, ενώ διατηρεί ανυποχώρητη στάση απέναντι στη μπουρζουαζία, αντιμετωπίζει με συμπάθεια και κατανόηση τη στάση του απλού εργάτη και τους προβληματισμούς που περνούν μέσα από το μυαλό του. Δεν σταματούμε πια στην αναγκαιότητα να εκπαιδεύσουμε την πρωτοπορία για τη φύση του πολέμου και την άρνηση να υπερασπίσουμε την καπιταλιστική πατρίδα, αλλά προχωρούμε στο κέρδιμα της εργατικής τάξης για την κατάληψη της εξουσίας και την υπεράσπιση της προλεταριακής πατρίδας». (22)

Πριν προχωρήσουμε να υποδείξουμε πως αυτή η επαναστατική αντιμετώπιση του πολέμου ισχύει στην Κύπρο του σήμερα πάνω στες ίδιες βασικές γραμμές, αξίζει να στραφούμε σε δυο συγκεκριμένες θέσεις των σχεταριστών για να δούμε πόσο εύκολα γίνεται το κατρακύλισμα στον μικροαστικό πασιφισμό όταν την εγκαταλείπει κανένας. Η πρώτη αφορά τους «αντιρρησίες συνείδησης» και η δεύτερη τη Λαϊκή Πολιτοφυλακή.

(B) Πασιφισμός, μαρξισμός και αντιρρησίες συνείδησης

Η γνωστή περίπτωση του «αντιρρησία συνείδησης» Γ.Π. χρησιμοποιείται από το σ.Μ.Κ. και την «Ε.Δ.» για να «αποδείξουν» τη θέση τους ότι η οργάνωση «κατρακυλά» στον εθνικισμό. Είμαστε λοιπόν αναγκασμένοι και σ' αυτή την περίπτωση να θυμήσουμε το αλφάβητο του μαρξισμού σχετικά με τη στρατιωτική θητεία και τους αντιρρησίες συνείδησης.

Θα ξεκινήσουμε με ένα απόσπασμα από τον Λένιν που τόσο συχνά, όμως εκλεκτικά, επικαλούνται ο Μ.Κ. και η «Ε.Δ.» για να στηρίζουν τες θέσεις τους:

«Στες μέρες μας ολόκληρη η κοινωνική ζωή στρατιωτικοποιείται, ο ιμπεριαλισμός είναι μια άγρια μάχη των μεγάλων δυνάμεων για το μοίρασμα και το ξαναμοίρασμα του κόσμου σ' όλες τις χώρες, ακόμα και τες ουδέτερες και μικρές. Πώς θα δράσουν οι προλετάριας γυναίκες ενάντια σ' αυτό; Θα καταραστούν απλά τον πόλεμο και κάθε τι στρατιωτικό; Θα ζητήσουν απλά αφοπλισμό; Οι γυναίκες μιας καταπιεσμένης τάξης που είναι πραγματικά επαναστατική δεν θα συμφωνήσουν ποτέ να παίξουν ένα τέτοιο ξεδιάντροπο ρόλο. Θα πουν στους γιούς τους: «Σύντομα θα μεγαλώσετε. Θα σας δώσουν όπλο. Πάρτε το και μάθετε να το χρησιμοποιείτε. Εσείς οι προλετάριοι χρειάζεστε αυτή τη γνώση όχι για να πυροβολήσετε τα αδέρφια σας, τους εργάτες άλλων χωρών, όπως γίνεται στον τωρινό πόλεμο, κι όπως σας συμβουλεύουν οι προδότες του σοσιαλισμού να πράξετε, αλλά για να πολεμήσετε τους αστούς της δικής σας χώρας, για να βάλετε τέρμα στην εκμετάλλευση, τη φτώχεια και τον πόλεμο, όχι μέσα από την επικράτηση καλών προθέσεων, αλλά μέσα από τη νίκη σε βάρος των αστών και την αφόπλιση τους» (23).

Πόση ιδεολογική συγγένεια μπορεί να έχει αυτή η επαναστατική παρότρυνση προς τες προλετάριας γυναίκες με την παρότρυνση της «Ε.Δ.» προς ένα νεολαίο σύντροφο, που σε ένα ξέσπασμα αγανάκτησης αποφάσισε να αρνηθεί να συμμετάσχει σε κάποιες στρατιωτικές ασκήσεις, να γίνει «αντιρρησίας συνείδησης»;

Ίσως θα ήταν νωρίς ακόμα να κατηγορήσουμε τον Μ.Κ. για απόκλιση προς τον πασιφισμό. Η επιμονή του όμως σ' αυτό το ζήτημα, η συναισθηματική φόρτιση με την οποία το αντιμετωπίζει και η όλη του αντιμετώπιση θυμίζει πολύ έντονα τον πασιφισμό όπως τον περιγράφει ο Τρότσκι:

«Σαν ανεξάρτητο ρεύμα ο μικροαστικός «αριστερός» πασιφισμός ξεκινάει από τη θέση ότι είναι δυνατό να εξασφαλίσουμε την ειρήνη με κάποια ιδιαίτερα, ειδικά μέσα, έξω από την ταξική πάλη του προλεταριάτου, έξω από τη σοσιαλιστική επανάσταση. Με άρθρα και ομιλίες, οι πασιφιστές τυπώνουν στο μυαλό την «αντιπάθεια για τον πόλεμο», υποστηρίζουν τους «αντιρρησίες συνείδησης», κηρύσσουν το μπούκοτάζ και την γενική απεργία (ή μάλλον τον μύθο της γενικής απεργίας) ενάντια στον πόλεμο. Αλλά όλοι μαζί και ο καθένας χωριστά δεν έχουν ιδέα για τον αδιάρρηχτο δεσμό που ενώνει την εξέγερση με την ταξική πάλη και την πολιτική του επαναστατικού κόμματος. Γι' αυτούς, η εξέγερση είναι απλά μια φιλολογική απειλή που απευθύνεται στην αρχούσα τάξη, κι όχι ζήτημα μακρόχρονης και επίμονης προσπάθειας». (24).

Αντίθετα με τους πασιφιστές, οι επαναστάτες, την ίδια ώρα που αντιτίθενται στον αστικό στρατό με κάθε τρόπο, πρέπει να συμμετάσχουν σ' αυτόν και να κάνουν την επαναστατική τους δουλειά μέσα από τις γραμμές του.

Στα λόγια πάλι του Τρότσκι:

«Τα ατομικιστικά κι αναρχικά συνθήματα άρνησης της έκτισης της στρατιωτικής θητείας, της παθητικής αντίστασης, της λιποταξίας, του σαμποτάζ, κ.λ.π., είναι σε βασική αντίφαση με τις μέθοδες της προλεταριακής επανάστασης. Αλλά όπως ακριβώς στο εργοστάσιο ο προχωρημένος εργάτης αισθάνεται να είναι ο σκλάβος του κεφαλαίου που προετοιμάζεται για την απελευθέρωσή του, έτσι και στον καπιταλιστικό στρατό αισθάνεται ο σκλάβος του ιμπεριαλισμού. Αναγκασμένος σήμερα να δώσει τους μυώνες του, κι ακόμα τη ζωή του, δεν παραδίδει την επαναστατική συνείδηση του. Παραμένει ένας αγωνιστής, μαθαίνει πως να χρησιμοποιεί τα όπλα, εξηγεί ακόμα και στα χαρακώματα την ταξική σημασία του πολέμου, συσπειρώνει γύρω του τους δυσαρεστημένους, τους ενώνει σε πυρήνες, τους μεταφέρει τις ιδέες και τα συνθήματα του κόμματος, παρακολουθεί άγρυπνα τις αλλαγές στις διαθέσεις των μαζών, το κόπασμα του πατριωτικού κύματος, την ανάπτυξη της αγανάκτησης, και καλεί τους στρατιώτες να βοηθήσουν τους εργάτες στην κρίσιμη στιγμή» (25).

Η οργάνωση προσπάθησε - χωρίς επιτυχία δυστυχώς - να πείσει το σ. Γ.Π. ν' ακολουθήσει το πνεύμα αυτής της επαναστατικής αντιμετώπισης του θέματος. Αντίθετα οι σεχταριστές της «Ε.Δ.» (σε συνεργασία με αναρχικούς και «αυτόνομους» πολίτες) οργάνωσε την «επιτροπή συμπαράστασης» συμβάλλοντας αποφασιστικά στη μετατροπή μιας αυθόρμητης πράξης αγανάκτησης ενός επαναστάτη σε δηλωμένη πασιφιστική τοποθέτηση.

Η ενέργεια αυτή ήταν εξ' υπαρχής καταδικασμένη να απομονωθεί και να ηττηθεί, χωρίς να προσφέρει τίποτε στο εργατικό κίνημα. Αυτό δεν ενδιέφερε, βέβαια, την «Ε.Δ.» που έβρισκε κάπου να καναλιάσει τη «διεθνιστική» της ενέργεια, ενώ την ίδια ώρα προωθούσε την «επιδρομή» της μέσα στο χώρο της Αριστερής Πτέρυγας. (Βλέπε επίσης επίλογο).

Ο Μ.Κ. επιμένοντας να συμμετέχει μετά από όλα αυτά στην «επιτροπή συμπαράστασης», θεωρώντας το μάλιστα υπέρτατο «επαναστατικό» καθήκον, ενώ ταυτόχρονα επιμένει να κατακεραυνώνει την οργάνωση γιατί αρνείται να παίξει το επίσημο παιχνίδι των σεχταριστών και των αναρχικών μικροαστών, τοποθετείται, είτε του αρέσει είτε όχι, ενάντια στις επαναστατικές παραδόσεις, γίνεται συνεργός στην πασιφιστική διαπαιδαγώγηση του Γ.Π. και άλλων, ευτυχώς λίγων, στους οποίους φτάνει η φωνή της «επιτροπής συμπαράστασης» και γίνεται συνοδοιπόρος του αριστερού πασιφισμού.

(Γ) Λαϊκή πολιτοφυλακή: Εθνικιστικό ή επαναστατικό σύνθημα;

Αφού δεν βάζουν στην ημερήσια διάταξη την εργατική εξουσία, οι σεκταριστές της «Ε.Δ.» αδυνατούν να εννοήσουν τον επαναστατικό χαρακτήρα του συνθήματος της Λαϊκής Πολιτοφυλακής. Βαφτίζουν λοιπόν το σύνθημα εθνικιστικό και μένουν ήσυχτοι με τη «διεθνικιστική» τους συνείδηση (εξ' άλλου, όπως μας θυμίζει και ο σ.Μ.Κ., «κληρονομήσαμε» το σύνθημα από την ΕΔΕΚ, πως θα μπορούσε λοιπόν νάτανε κι αλλιώς). Αυτό που υπολόγεται είναι να μετροφυλλήσουν τον Λένιν - δε γίνεται κάτι θα βρουν - για να μας κατακεραυνώσουν όπως ακριβώς έκανε ο Λένιν στον Γιούνιους, ψευδώνυμο της Ρόζας Λούξεμπουργκ, όταν υποστήριζε την «άμυνα της πατρίδας» από τους εργάτες. (26)

Ο Μ.Κ., μάλιστα, επιστρατεύει και την εμπειρία της Ρώσικης επανάστασης για να ισχυροποιήσει αυτή την ανάλυση:

Οι μπολσεβίκοι και ο Λένιν έφτασαν μέχρι την επανάσταση του Φλεβάρη του 1917, χωρίς να αναφερθούν καν στο σύνθημα της Λαϊκής Πολιτοφυλακής, ενώ ο πόλεμος μαινόταν από το 1914. Στο «γράμμα από μακρυά» αριθμός 3 γραμμένο τον Μάρτη του 1917, ο Λένιν μιλά για την ανάγκη δημιουργίας προλεταριακής πολιτοφυλακής, ως εξής: «Οι εργάτες... κατάλαβαν πως σε επαναστατική περίοδο χρειάζεται μια ολότελα διαφορετική οργάνωση», χωρίς να την συνδέει με κανένα τρόπο με την άμυνα, ενώ ο πόλεμος συνεχιζόταν. Αντίθετα, όλη αυτή την περίοδο και μέχρι την κατάληψη της εξουσίας από την εργατική τάξη τον Οκτώβρη κυριαρχούσε το σύνθημα «η ήττα της δικής μας κυβέρνησης είναι το μικρότερο κακό» (27)

Αυτή η παράγραφος από μόνη της είναι αρκετή να καταδείξει πως ο Μ.Κ. είτε δεν κατάλαβε τίποτα από τα αποσπάσματα που παπαγαλίζει είτε τα διαστρεβλώνει συνειδητά για να διασύρει τις θέσεις της Οργάνωσης.

Όσο για το σύνθημα που κυριαρχούσε από το Φλεβάρη μέχρι τον Οκτώβρη αφήσαμε τον ίδιο τον Τρότσκι - τον συναρχηγό του Λένιν στην επανάσταση - να απαντήσει στον Μ.Κ. (Στο κεφ. 2Α) Ήταν το σύνθημα «όλη η εξουσία στα Σοβιέτ και μόνο αυτό το επαναστατικό σύνθημα».

Αν οι Μπολσεβίκοι αντί για την επαναστατική πολιτική του Λένιν και του Τρότσκι καθοδηγούνταν από τις αριστεριστικές ανοητολογίες των σημερινών σεχτών, οι μπολσεβίκοι θα παράμεναν στην απομόνωση του 1915 και η Οκτωβριανή επανάσταση θα πνιγόταν στο αίμα από τους υπερασπιστές της πατρίδας. Ας μη ξεχνούμε ότι η Φεβρουαριανή επανάσταση δεν έφερε στην εξουσία τους συνεπείς διεθνιστές μπολσεβίκους που αντιτίθενταν στον πόλεμο αλλά τους αμυνίτες. Χρειάστηκαν οι μακρόχρονες κακουχίες του πολέμου για να στρέψουν τις μάζες και τους φαντάρους στην οργισμένη αντίθεση προς τον πόλεμο.

Ας επιστρέψουμε όμως στα «γράμματα από μακρυά» που επικαλείται ο Μ.Κ. Αυτά τα γράμματα τα γράφει ο Λένιν στην εξορία μετά την επικράτηση της επανάστασης του Φλεβάρη και πριν την επιστροφή του τον Απρίλη. Στόχος τους ο γενικός ιδεολογικός επανεξοπλισμός των μπολσεβίκων, μέσα στη σύγχυση που έφερε η ξαφνική ανατροπή του τσάρου, έτσι ώστε να επιμένουν σε παλιές θέσεις που δεν ανταποκρίνονταν πια στη νέα πραγματικότητα. Αν καταφέρνει να πετύχει κάτι τέτοιο ο Λένιν, παρ' όλη την απομόνωση του από τα γεγονότα μια και ζει χρόνια στην εξορία, το ωφείλει στη θεωρητική οξυδέρκεια, στη διαλεκτική μαρξιστική σύλληψη του προγράμματος που ανταποκρίνεται στις εκάστοτε ανάγκες των καιρών.

Στο 3ο «Γράμμα από μακρυά» ο Λένιν ξεσκεπάσει τη Λαϊκή Πολιτοφυλακή της κυβέρνησης Γκουτσκοφ - Μιλιούκοφ γιατί αυτή δεν είναι κάτω από εργατικό έλεγχο αλλά «κάτω από τις διαταγές των τσιφλικάδων και των καπιταλιστών» ενώ «η κυβέρνηση στην πράξη δεν καλεί τον λαό να μετάσχει **στο σύνολό του**, σ' αυτή την πολιτοφυλακή και **δεν υποχρεώνει** τα αφεντικά και τους καπιταλιστές να **πληρώνουν** στους υπαλλήλους και στους εργάτες την συνηθισμένη αμοιβή για τις ώρες και τις μέρες που αφιερώνουν στη δημόσια υπηρεσία (28) δηλαδή στην πολιτοφυλακή» (29) (οι υπογραμμίσεις ανήκουν στο ίδιο το σύγγραμμα).

«Τί λογής πολιτοφυλακή χρειάζεται σε μας, το προλεταριάτο, σε όλους τους εργαζομένους;»

— Ρωτά παρακάτω ο Λένιν. Κι απαντά:

«Πραγματικά **Λαϊκή**, δηλαδή, πρώτο να αποτελείται από όλο γενικά τον πληθυσμό, από όλους τους ενήλικους πολίτες και των δύο φύλων, και δεύτερο να συνδιάζει τις αρμοδιότητες του Λαϊκού Στρατού με τις αρμοδιότητες της αστυνομίας, με τις αρμοδιότητες του κύριου και βασικού οργάνου κρατικής τάξης και κρατικής διοίκησης». (30)

Το πέραςμα του ελέγχου της πολιτοφυλακής στα χέρια της εργατικής τάξης, αυτό είναι που ενδιαφέρει εδώ τον Λένιν - και όχι η σχέση του με την «άμυνα της πατρίδας». Αυτό είναι που μετατρέπει ένα «πατριωτικό» όργανο σε προλεταριακό όργανο για την επανάσταση (κι όχι ασφαλώς ο τίτλος * του οργάνου)

Η ιδιοφυΐα του Λένιν, που δεν μπορεί να συλλάβει η φορμαλιστική σκέψη του σεχταριστή, φαίνεται στο πως αφήνει την πράξη, αφήνει το ζωντανό κίνημα να αποφασίσει τον τελικό χαρακτήρα που θα πάρει αυτό το όργανο:

«Είναι περιττό να πούμε ότι θα ήταν παράλογη η σκέψη για κατάρτιση οποιουδήποτε σχεδίου προλεταριακής πολιτοφυλακής. Όταν οι εργάτες και όλος ο λαός αληθινά μαζικά καταπιαστούν πραγματικά μ' αυτή τη δουλειά θα το επεξεργαστούν και θα το καταρτίσουν εκατό φορές καλύτερα από οποιοδήποτε θεωρητικό» (31)

Στο 2ο τόμο Κεφ. 18 του μνημειώδους έργου του «Ιστορία της Ρώσικης Επανάστασης» ο Τρότσκι περιγράφει με γλαφυρότητα τον τρόπο με τον οποίο έλυσαν τελικά οι μπολσεβίκοι με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο για την επανάσταση το ζήτημα του εξοπλισμού των εργατών για την εξέγερση. Κάθε σελίδα αυτής της περιγραφής που δείχνει με πιο τρόπο επαληθεύτηκε η πρόβλεψη του Λένιν στα «γράμματα από μακρυά» είναι κι ένας ιδεολογικός θησαυρός, ένα μάθημα στην τέχνη της επανάστασης, μια κατήχηση στην ευελιξία στις μεθόδους και στην τακτική που πρέπει να χαρακτηρίζει τους μαρξιστές για να πετύχουν στο δύσκολο και περιπλοκό δρόμο προς την επανάσταση.

Μεταφέρουμε εδώ μερικά αποσπάσματα από το κεφάλαιο αυτό. Αποτελούν από μόνα τους απάντηση στο ερώτημα πως ένα «πατριωτικό» μέτρο θα μπορούσε να μετατραπεί σε επαναστατικό και να παίξει αποφασιστικό ρόλο στην κατάληψη της εξουσίας από την εργατική τάξη.

* Η Αριστερή Πτέρυγα συνοδεύοντας το σύνθημα «Λαϊκή Πολιτοφυλακή» με το αίτημα της δημοκρατικής εκλογής αξιωματικών και τον έλεγχο από το εργατικό κίνημα και εντάσσοντας το σ' ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα κατάληψης της εξουσίας από την εργατική τάξη μετατρέπει ακριβώς αυτό το «πατριωτικό σύνθημα» σε επαναστατικό.

«Προσπαθώντας να ξαναζεστάνουν τον πατριωτισμό των μαζών με την απειλή του χαμού της Πετρούπολης, οι συμφιλιωτές φέρανε στις 9 Οκτώβρη στο Σοβιέτ την πρόταση για την δημιουργία «επιτροπής επαναστατικής άμυνας», που θα έχει για καθήκο της να πάρει μέρος στην υπεράσπιση της πρωτεύουσας με την ενεργό συνδρομή των εργατών».

.....
«Για κατάπληξη των συμφιλιωτών, οι μπολσεβίκοι υιοθέτησαν την ιδέα για μια «επιτροπή άμυνας»: ακριβώς αυτή θα έπρεπε να συγκεντρώνει στα χέρια της όλα τα δεδομένα αναφορικά με την υπεράσπιση της πρωτεύουσας. Αυτό ήταν ένα σημαντικό βήμα. Αποσπώντας ένα επικίνδυνο όπλο από τα χέρια του αντίπαλου, το Σοβιέτ κρατούσε για τον εαυτό του την δυνατότητα, ανάλογα με τις περιστάσεις, να στρέψει την απόφαση για την αποστολή του στρατού στο μέτωπο στη μια ή την άλλη κατεύθυνση, όπως και νάναι όμως ενάντια στην κυβέρνηση και τους συμφιλιωτές».

.....
«Οι μπολσεβίκοι αρπάκτηκαν τόσο πιο φυσικά από το μενσεβίκο σχέδιο για στρατιωτική επιτροπή όσο στις ίδιες τες γραμμές τους είχαν συζητήσει ήδη πάνω από μια φορά για την ανάγκη να σχηματιστεί ένα εξουσιοδοτημένο σοβιετικό όργανο που να διευθύνει τη μελλοντική εξέγερση.» .....

Η πατριωτική πρωτοβουλία των μενσεβίκων ήρθε ολότελα στην ώρα της να διευκολύνει τη δημιουργία ενός επαναστατικού επιτελείου που πήρε την ονομασία επαναστατική στρατιωτική επιτροπή κι έγινε ο κύριος μοχλός της εξέγερσης.....» (32)

«Οι μενσεβίκοι διαπίστωναν με ανήμπορη αγανάκτηση ότι η ιδέα που είχαν ρίξει για πατριωτικούς σκοπούς μετατρεπόταν σε καμουφλάρισμα της εξέγερσης που προετοιμαζόταν». (33)

Εδώ, ίσως επειδή θα δυσκολεύεται ακόμα να ξεχάσει εντελώς αυτή την πλούσια εμπειρία των μπολσεβίκων γιατί τη διάβασε και τη γνωρίζει και την χρησιμοποιούσε κάποτε για να πολεμά τους σεχταριστές, ο Μ.Κ. έχει ετοιμάσει την άμυνα του από πριν. «Α!» μας λέει: «Μ' αυτά τα πράγματα γίνονται σε προεπαναστατικές περιόδους» (34).

Κι εδώ ο αριστεριστής μας μεταμορφώνεται μπροστά στα έκπληκτα μάτια μας σε οпорτουνιστή της κακιάς ώρας. Αγνοώντας εντελώς το πνεύμα του μεταβατικού προγράμματος των μαρξιστών, που τους ξεχωρίζει και από τους ρεφορμιστές και από τους αριστεριστές, ο Μ.Κ. ... ανακαλύπτει ξαφνικά τες μάζες (τον απόλυτα παραγνωρισμένο παράγοντα στα κείμενα του) και ισχυρίζεται, ούτε λίγο ούτε πολύ, ότι οι μαρξιστές πρέπει να χρησιμοποιούν επαναστατικά συνθήματα μόνο όταν οι μάζες είναι έτοιμες να τα εφαρμόσουν!

Μα ακριβώς — στα λόγια του Τρότσκι — ο ρόλος των «ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΩΝ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΕΩΝ, που θα ξεκινούν από τες σημερινές συνθήκες και από τη σημερινή συνείδηση των πλατιών στρωμάτων της εργατικής τάξης και θα οδηγούν αμετάκλητα σε ένα μονάχα και το ίδιο πάντα συμπέρασμα: την κατάκτηση της εξουσίας από το προλεταριάτο», είναι να «βρουν τη γέφυρα που ενώνει τες σημερινές διεκδικήσεις τους με το πρόγραμμα της σοσιαλιστικής επανάστασης» (35).

Αυτόν ακριβώς το ρόλο παίζει το αίτημα της λαϊκής πολιτοφυλακής. Κάθε φορά που προβάλλει μπροστά στες μάζες ο κίνδυνος από «εσωτερικούς», ή «εξωτερικούς εχθρούς» (ή από «εθνικιστές», «φασίστες» κ.ο.κ. της «δικής μας» ή της «αντίπαλης αστικής τάξης») βάζουμε μπροστά τους την αναγκαιότητα της ανεξάρτητης προλεταριακής οργάνωσης που είναι η μόνη που μπορεί να προστατέψει την εργατική τάξη.

Η επαναστατική συνείδηση δεν πέφτει από τον ουρανό ούτε «επιφητεί» σαν άγιο πνεύμα στα μυαλά των μαζών. Κτίζεται υπομονετικά κύρια μέσα από σημαντικά γεγονότα και εμπειρίες των ίδιων των μαζών σε συνδιασμό πάντα με τη συνεχή προπαγάνδισή μέσα

στες μάζες των μεταβατικών διεκδικήσεων. Κι αυτή την προπαγάνδισή την κάνουν οι μαρξιστές υπομονετικά και επίμονα σε καιρό ειρήνης και σε καιρό πολέμου, σε καιρούς κάλμας και φουρτούνας της ταξικής πάλης, κάτω από αντικειμενικά δύσκολες συνθήκες και κάτω από προεπαναστατικές συνθήκες, μέχρι οι διεκδικήσεις αυτές να γίνουν κτήμα των μαζών και να τες εξοπλίσουν στην πάλη τους για την εξουσία.

Αυτό ισχύει για όλες τες μεταβατικές διεκδικήσεις. Μήπως οι μάζες συνειδητοποιούν αυτόματα την αναγκαιότητα του ενιαίου μετώπου της αριστεράς κάτω από σοσιαλιστικό πρόγραμμα; Ασφαλώς όχι. Αυτό όμως, δεν σταμάτησε ποτέ την Αριστερή Πτέρυγα να προβάλλει επίμονα αυτή τη θέση παρόλο που για μια ολόκληρη δύσκολη περίοδο χρησίμευε απλά σαν θέση ζύμωση μέσα στες μάζες. Ούτε πρέπει να σταματήσουν οι μαρξιστές να χρησιμοποιούν το ίδιο αυτό σύνθημα όταν — αφού έχουν ωριμάσει οι συνθήκες για εφαρμογή του — ταυτιστεί με την ενότητα των ηγεσιών των αριστερών κομμάτων, χωρίς σοσιαλιστικό πρόγραμμα και ίσως για να προδώσουν τους εργάτες.

Και σ' αυτήν όπως και σ' όλες τες άλλες περιπτώσεις, η ίδια η ζωντανή εξέλιξη της ταξικής πάλης και της επανάστασης — πάντα όταν ωριμάσουν οι συνθήκες για εφαρμογή της συγκεκριμένης διεκδίκησης — σε συνδυασμό με την εξήγηση των μαρξιστών, θα βρει τρόπους υλοποίησης της μεταβατικής διεκδίκησης με τον καλύτερο τρόπο που ευνοεί την κατάληψη της εξουσίας.

Αν κερδήθηκαν οι Ρώσοι φαντάροι μαζικά στον μπολσεβικισμό αυτό δεν έγινε μόλις ξαφνικά κατάλαβαν κάποια δυσνόητα θεωρητικά σχήματα των μπολσεβίκων. Κερδήθηκαν όταν η εμπειρία τους (συνέχιση πολέμου, αστυνομικά μέτρα Κερένσκυ, πείνα, επίθεση Κορνίλωφ κ.ο.κ.) σε συνδυασμό με τες ευέλικτες μεταβατικές διεκδικήσεις που προπαγάνδιζαν συνεχώς οι μπολσεβίκοι, τους έπεισαν ότι έπρεπε να χρησιμοποιήσουν τα όπλα όχι για να υπερασπίσουν την καπιταλιστική τους χώρα ενάντια στους Γερμανούς αλλά για να υπερασπίσουν τες κατακτήσεις της Φεβρουαρινής επανάστασης προχωρώντας στην επανάσταση του Οχτώβρη.

Αυτό το ανεκτίμητο μάθημα δεν κατάλαβαν, ούτε θα καταλάβουν ποτέ, οι σχέτες γι' αυτό και είναι καταδικασμένες να παραμένουν μικρές ομάδες ακαδημαϊκής συζήτησης που αρνούνται να λερώσουν τα χεράκια τους σε διεκδικήσεις, συνθήματα και τακτική που δεν ταιριάζουν με τη χημικά αποσταγμένη «γνησιότητα» των «θεωρητικών» κατασκευασμάτων τους. Είναι γι' αυτό το λόγο που δεν θα καταλάβουν ποτέ γιατί η Αριστερή Πτέρυγα διατήρησε το σύνθημα «λαϊκή πολιτοφυλακή» (36) (και δεν το ονόμασε τουλάχιστο «εργατική» ή «προλεταριακή» πολιτοφυλακή). Είναι για τον ίδιο λόγο που δεν θα αντιληφθούν ποτέ τη σημασία της επιμονής στες επαναστατικές παραδόσεις των μαζικών κομμάτων της εργατικής τάξης έστω και μετά την εγκατάλειψή τους από τες ηγεσίες. Γι' αυτό εξάλλου γυρίζουν και τη ράχη τους σ' αυτά τα κόμματα και ανακηρύσσουν τα δικά τους κόμματα - φαντάσματα (και διεθνείς - φαντάσματα). Είναι γι' αυτό που χλευάζουν, άλλωστε και το όνομα της Οργάνωσης μας - «Αριστερή Πτέρυγα του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ». Όλα αυτά περιμέναμε να τα γνωρίζει ο σ. Μ.Κ.

Την επαναστατική παράδοση της λαϊκής πολιτοφυλακής που χάραξε η ΕΔΕΚ, η ΕΔΕΝ και η νεολαία Δώρου Λοϊζου στη συνείδηση της επαναστατικής νεολαίας του 1974 - 1975 δεν πρόκειται ΠΟΤΕ να τη χαρίσουμε — ούτε οποιαδήποτε άλλη επαναστατική παράδοση — ούτε στη δεξιά ηγεσία ούτε και σε οποιουδήποτε άλλους*, ούτε πρόκειται να την εγκαταλείψουμε επειδή δεν χωρεί στα καλούπια του σχεταριστικού φορμαλισμού.

Θα τη συνεχίσουμε, θα την επεκτείνουμε και ανάλογα πάντα με τη ζωντανή εξέλιξη της κυπριακής επανάστασης το εργατικό κίνημα θα βρει τον αποτελεσματικότερο τρόπο για να τη μετατρέψει, αν χρειαστεί, σε «κύριο μοχλό της (Κυπριακής) επανάστασης».

* Ο Μ.Κ. μας υποδεικνύει ότι το σύνθημα είναι εθνικιστικό γιατί χρησιμοποιείται, εκτός των άλλων, σαν τέτοιο από διάφορους εθνικιστές που κατονομάζει. (37).

Κεφ. (3) ΜΑΡΞΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΑΘΕΣΗ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

(Α) Αυτοδιάθεση των Τ/Κ ή αναγνώριση του κράτους Ντενκτάς;

Στα προηγούμενα κεφάλαια περιγράψαμε την επαναστατική αντιμετώπιση του πολέμου και την αντιπαραβάλαμε μ' αυτή των σεχταριστών. Αγγίξαμε επίσης σε πολύ αδρές γραμμές το θέμα της αντιμετώπισης του εθνικού ζητήματος από τους μαρξιστές. Σ' αυτό το σημείο της ανάλυσης και πριν προχωρήσουμε στο συγκεκριμένο χαρακτήρα που παίρνει το εθνικό ζήτημα στην Κύπρο είναι ανάγκη πρώτα να διορθώσουμε τες διαστρεβλώσεις της «Ε.Δ.» και του Μ.Κ. σχετικά με το δικαίωμα των εθνών για αυτοδιάθεση.

Δεν είναι πρόθεση μας να καταπιαστούμε με τα διάφορα τσιτάτα από τον Λένιν που αφθονούν στα κείμενα της «Ε.Δ.» και του Μ.Κ. Αυτό που είναι φανερό από την εκλεκτική επιλογή αυτών των αποσπασμάτων είναι πως στόχος τους δεν είναι να ενημερώσουν και να μορφώσουν τον αναγνώστη μ' ένα ισοζυγισμένο τρόπο για την πραγματική πολιτική του Λένιν πάνω στο ζήτημα. Το μόνο που ενδιαφέρει τους συγγραφείς αυτών των κειμένων είναι να πείσουν πως ο Λένιν είναι υπέρ του δικαιώματος αυτοδιάθεσης και απόσχισης των καταπιεσμένων εθνών (πράγμα που δεν χρειάζεται και μεγάλη παρατηρητικότητα για να το διαπιστώσει κανένας) και να χρησιμοποιήσουν αυτή τη θέση για να στηρίξουν την αξίωση τους πως οι μαρξιστές πρέπει να αναγνώρισουν την «Τουρκική Δημοκρατία της Βόρειας Κύπρου» (ΤΔΒΚ).

Η Οργάνωση μας, στα δύο τελευταία συνεδριακά κείμενα, ανάλυσε τες θέσεις του Λένιν για την αυτοδιάθεση κι εξήγησε — περιγράφοντας το ιστορικό και το σημερινό χαρακτήρα του εθνικού ζητήματος στην Κύπρο — γιατί και με ποιο τρόπο υιοθετεί τη θέση της αυτοδιάθεσης των Τ/Κ. Δεν είναι λοιπόν πρόθεσή μας να εξαντλήσουμε ξανά εδώ αυτό το θέμα και παραπέμπουμε τον αναγνώστη που θάθελε να ασχοληθεί ιδιαίτερα μ' αυτό στα σχετικά κείμενα.

Το βασικό μειονέκτημα στην ανάλυση της «Ε.Δ.» και του Μ.Κ. — όπως ήδη αναφέραμε — είναι πως, ανάγοντας την αυτοδιάθεση σε θέση αρχής, αδυνατεί να κατανοήσει τη θεμελιακή αρχή του Μαρξισμού-Λενισμού (που στέκει πάνω από την αυτοδιάθεση) που είναι η υποταγή του εθνικού — όπως και κάθε άλλου ζητήματος — στον αγώνα της εργατικής τάξης για την εξουσία και το σοσιαλισμό. Η εγκατάλειψη αυτής της θεμελιακής θέσης οδηγεί σε επικίνδυνα κακοτόπια και παγίδες στην αντιμετώπιση του εθνικού.

Ας πάρουμε για παράδειγμα την περίπτωση της Βόρειας Ιρλανδίας. Εδώ έχουμε μια πλειοψηφία προτεσταντών (2/3) να καταπιέζει για χρόνια τη μειονότητα των καθολικών (1/3). Οι καθολικοί αγωνίζονται για μια ενωμένη Ιρλανδία, πράγμα που απορρίπτουν έντονα οι προτεστάντες γιατί θα τους μετέτρεπε αυτόματα σε μειοψηφία, μια και ο Νότος είναι καθολικός. Πώς μπορεί να λύσει αυτό το πρόβλημα η ανάλυση των σεχταριστών; (38)

Οι μαρξιστές εναντιώθηκαν, βέβαια, στη διχοτόμηση της Ιρλανδίας, όπως εναντιώθηκαν στη διχοτόμηση της Παλαιστίνης, της Ινδίας και άλλων χωρών απ' όπου πέρασε η πολιτική του «Διαίρει και Βασίλευε» των Βρεττανών αποικιοκρατών. Οποιαδήποτε όμως προσπάθεια να ενωθεί ο Βορράς με τον καπιταλιστικό Νότο μόνο σε νέα ρατσιστικά πογκρόμ και σε πιθανή επαναδιχοτόμηση (του Βορρά αυτή τη φορά) μπορεί να οδηγήσει, σπρώχνοντας το εργατικό κίνημα δεκαετίες προς τα πίσω. Στην περίπτωση λοιπόν της Ιρλανδίας όπου οι καθολικοί και οι προτεστάντες ζουν σε μεικτές πόλεις και δουλεύουν σε μεικτά εργοστάσια (η συντριπτική πλειοψηφία είναι εργάτες) το αίτημα της αυτοδιάθεσης είτε δεν προκύπτει είτε αν προκύψει (με τη μορφή π.χ. μονομερούς ανακήρυξης κράτους από τους προτεστάντες) αυτό θα ήταν αρνητική εξέλιξη για το εργατικό κίνημα γιατί θα δημιουργούσε νέες εθνικιστικές εξάρσεις, συγκρούσεις, βίαιες μετακινήσεις πληθυσμών και σφαγές.

Μόνο η υιοθέτηση της θέσης των Ιρλανδών μαρξιστών για ταξική ενότητα προτεσταντών και καθολικών εργατών για μια ενωμένη σοσιαλιστική Ιρλανδία συνδεδεμένη σε μια σοσιαλιστική ομοσπονδία με τη Βρετανία μπορεί να δώσει διέξοδο στο πρόβλημα.

Οποιαδήποτε λύση κάτω από συνθήκες καπιταλισμού μόνο επιδείνωση του προβλήματος μπορεί να επιφέρει — όπως έδειξε η Αγγλο-Ιρλανδική συμφωνία, που ενώ έδινε μερικές κοσμητικές, μόνο, παραχωρήσεις στους καθολικούς πυροδότησε τη βίαιη αντίδραση της συντριπτικής πλειοψηφίας των προτεσταντών κι ανάκοψε (προσωρινά) τες τάσεις που αναπτύσσονταν για ταξική ενότητα.

Επαναλαμβάνουμε εδώ τα ίδια τα λόγια του Λένιν (τα βρίσκουμε στο συνεδριακό κείμενο του 1985) που έγραφε το 1916:

«Στην πράξη το προλεταριάτο μπορεί να διατηρήσει την ανεξαρτησία του μόνο όταν υποτάσσει την πάλη του για όλες τες δημοκρατικές διεκδικήσεις, μαζί και τη διεκδίκηση της δικής του Δημοκρατίας, στην επαναστατική πάλη του για την ανατροπή της αστικής τάξης».

Στην περίπτωση της Κύπρου η εγκατάλειψη της σοσιαλιστικής προοπτικής στη λύση του εθνικού ζητήματος υποβιβάζει την επαναστατική θέση του Λένιν για την αυτοδιάθεση στην υποστήριξη του αστικού κράτους Ντενκτάς - στην ΤΔΒΚ.

Ο Μ.Κ. ισχυρίζεται μάλιστα πως «υπάρχει ήδη θέμα άσκησης αυτού του δικαιώματος» κι ότι αυτό που υπολείπεται είναι να αναγνωρίσουν οι Ε/Κ αστοί στους Τ/Κ ομόλογους τους τες εθνικές τους επιδιώξεις (ελεύθερο εμπόριο, συμμετοχή στη Γιουροβίζιον και στους Ολυμπιακούς αγώνες κ.ο.κ.) και το όλο πρόβλημα λύεται. (39)

Αυτή δεν είναι Λενινιστική πολιτική αλλά εθνικισμός από την ανάποδη. Έχοντας κολλήσει, στην (κατά τα άλλα θεμελιακά σωστή) θέση ότι «οι μαρξιστές του έθνους που καταπιέζει έχουν διαφορετικά καθήκοντα από τους μαρξιστές του έθνους που καταπιέζεται» ο Μ.Κ. και η «Ε.Δ.» καταλήγουν να ταυτίζονται με τες εθνικές επιδιώξεις των Τ/Κ αστών — τη στιγμή που ακόμα και ρεφορμιστές και σταλινικοί Τ/Κ ηγέτες, κάτω από την πίεση της οικονομικής κρίσης και της άγριας εκμετάλλευσης και αστυνομικής καταπίεσης στον Βορρά, μιλούν (ακόμα και δημόσια) ενάντια στην ΤΔΒΚ, θεωρώντας την εμπόδιο στην ειρηνική λύση του Κυπριακού (40).

Ο Μ.Κ. και η «Ε.Δ.», έχοντας εγκαταλείψει την ταξική επαναστατική ανάλυση του εθνικού, κατάληξαν στο να συγκρίζουν την ανακήρυξη της ΤΔΒΚ με την ελεύθερη έκφραση από τους Τ/Κ του δικαιώματος για αυτοδιάθεση και απόσχιση και μας ζητούν να κάνουμε κι εμείς το ίδιο.

Οι μαρξιστές όπως δέν έχουν κανένα λόγο να υποστηρίξουν τες εθνικές επιδιώξεις της δικής τους αστικής τάξης δεν έχουν και κανένα λόγο να υποστηρίξουν τες εθνικές επιδιώξεις της αντίπαλης αστικής τάξης. Εναντιώνονται, φυσικά, όπως θα εξηγήσουμε στη συνέχεια σε κάθε προσπάθεια των Ε/Κ αστών να χρησιμοποιήσουν βία για να υποχρεώσουν τους Τ/Κ να ζήσουν σε μια ενιαία γεωγραφική περιοχή της «Κυπριακής Δημοκρατίας». Αυτό δε σημαίνει όμως πως πρέπει να «αναγνωρίσουν» την ΤΔΒΚ.

Ας περάσουμε όμως στη συγκεκριμένη εφαρμογή του δικαιώματος της αυτοδιάθεσης στην Κύπρο.

(B) Γιατί αυτοδιάθεση;

Όπως στην περίπτωση της Ιρλανδίας, της Παλαιστίνης, της Ινδίας, έτσι και στην Κύπρο οι μαρξιστές τάχθηκαν ενάντια στη διχοτόμηση της Κύπρου το 1974. Από τότε όμως πέρασαν 14 χρόνια. Όπως τονίζεται και στο συνεδριακό κείμενο του 1985 «*σήμερα είναι αδύνατο να μιλά κανείς για επιστροφή στην κατάσταση προ του 1974*» (41)

Ο πληθυσμός στο βορρά είναι Τ/Κύπριοι, έχουν κοινή γλώσσα, κοινή εθνική κουλτούρα και συνείδηση. Έχουν επίσης την εμπειρία της εθνικής καταπίεσης από τους Ε/Κ αστούς στο παρελθόν και η πλειοψηφία προτιμά να ζήσει ξεχωριστά από τους Ε/Κ. Για να μπορέσουν οι Ε/Κ αστοί να ενώσουν την Κύπρο σ' ένα ενιαίο κράτος — όπως θα επιθυμούσαν για εξυπηρέτηση των καπιταλιστικών τους συμφερόντων — ενάντια στη θέληση των Τ/Κ αστών, ΜΟΝΟ ΜΕ ΒΙΑ κι εθνικιστικές σφαγές θα μπορούσαν να το κάμουν.

Οι μαρξιστές, αναγνωρίζοντας το δικαίωμα αυτοδιάθεσης στους Τ/Κ δίνουν τη διαβεβαίωση ότι στέκονται εμπόδιο σε οποιαδήποτε τέτοια επιδίωξη των Ε/Κ αστών (σε συμμαχία με τους Έλληνες ή οποιουσδήποτε άλλους αστούς).

Αυτή η αναγνώριση περιλαμβάνει το δικαίωμα τους να αποσχιστούν και να ζήσουν στο δικό τους γεωγραφικό χώρο. Νά τι λέει η Οργάνωση στο συνεδριακό κείμενο του 1988:

«Το Ε/Κυπριακό εργατικό κίνημα και οι οργανώσεις του, καλώντας τους Τ/Κ εργαζόμενους σε αγώνα για μια σοσιαλιστική Κύπρο, πρέπει να αναγνωρίσει το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης στην Τ/Κ κοινότητα, το δικαίωμα δηλαδή της ελεύθερης απόφασης να καθορίσουν αυτοί, χωρίς καμιά απειλή και καταπίεση την υπόστασή τους σαν κοινότητα, έστω και αν αυτό σημαίνει να ζήσουν χωριστά» (42).

Και για να ανασκευάσουμε ακόμα μια παραποίηση της «Ε.Δ.» και του Μ.Κ. (43), στην υιοθέτηση του δικαιώματος για αυτοδιάθεση — στην Κύπρο ή οπουδήποτε αλλού — ο παράγοντας που παίζει καθοριστικό ρόλο για τους μαρξιστές δεν είναι το μέγεθος του κράτους. Οι μαρξιστές προτιμούν σίγουρα τη συγχώνευση των εθνικών κρατών και είναι ανυποχώρητα εχθρικοί στο δηλητήριο της «μικρο-εθνικής νοοτροπίας» και του «εθνικού σωβινισμού» (για να χρησιμοποιήσουμε εκφράσεις του Λένιν). Αυτό εξ' άλλου, βρίσκεται στη βάση της επιδίωξής τους να συνδέσουν τα κράτη σε σοσιαλιστικές ομοσπονδίες σε περιφερειακό επίπεδο και σε μια παγκόσμια σοσιαλιστική ομοσπονδία, που είναι ο τελικός στόχος, τουλάχιστο για όσο χρονικό διάστημα συνεχίζουν να υπάρχουν κράτη.

Αν θα υποστηρίξουμε ή όχι το δικαίωμα αυτοδιάθεσης αυτό καθορίζεται από διάφορους παράγοντες (όπως αναφέρθηκε - πλειοψηφία πληθυσμού σ' ένα γεωγραφικό χώρο, κοινή γλώσσα, εθνική συνείδηση κ.ο.κ.) Ο ΚΥΡΙΩΤΕΡΟΣ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ ΕΙΝΑΙ ΑΝ ΑΥΤΗ Η ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΡΟΩΘΕΙ Ή ΟΧΙ ΤΗΝ ΠΑΛΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ ΓΙΑ ΕΞΟΥΣΙΑ και σίγουρα όχι από το αν είναι μικρό ή μεγάλο το κράτος.

Αυτά βέβαια είναι το Άλφα Βήτα. Οι εμφάσεις που πρέπει να δίνουν οι μαρξιστές παλεύοντας γι' αυτές τις θέσεις μέσα στο κίνημα (βλέπε επίσης κεφ. 4) η προπαγάνδα που χρησιμοποιούν, ο τρόπος με τον οποίο προσεγγίζουν τις μάζες, είναι θεμελιακά ζητήματα. Όπως και στην περίπτωση της αντιμετώπισης του πολέμου, κύριος στόχος της δουλειάς μας σήμερα δεν είναι μόνο η εκπαίδευση της εργατικής τάξης ενάντια στον εθνικισμό, αλλά το κέρδισμα των μαζών στην επαναστατική ταξική πάλη. Στα πρώτα χρόνια μετά το 1974 στο αίσθημα των μαζών κυριαρχούσε έντονα η καταδίκη της διχοτόμησης

— όχι λόγω «εθνικισμού» όπως θα νόμιζαν οι σεχταριστές — που ταυτιζόταν στη συνείδηση της εργατικής τάξης με τα σχέδια των ιμπεριαλιστών στην Κύπρο. Υπήρχαν επίσης ισχυρές αυταπάτες για επανένωση της Κύπρου.

Είναι γι' αυτό που αν επιχειρήσει κανένας μια σύγκριση των αναλύσεων της Οργάνωσης από τον καιρό της ύπαρξης της μέχρι σήμερα θα βρει πολύ περισσότερες αναφορές στην «αποτροπή της διχοτόμησης», την «ενιαία σοσιαλιστική Κύπρο» κ.ο.κ., όσο πηγαίνει πίσω στο χρόνο. Μόνο φορμαλιστές και κακόβουλοι κριτές της Αριστερής Πτέρυγας θα χαρακτήριζαν κάτι τέτοιο «εθνικισμό» ή «υποδούλωση στις εθνικές επιδιώξεις της Ε/Κ αστικής τάξης» (όπως μας κατηγορεί η «Ε.Δ.» και ο Μ.Κ.). Γιατί πουθενά δεν ταυτίστηκαν αυτές οι επιδιώξεις με τους Ε/Κ αστούς, αντίθετα συνοδεύονταν πάντα από τη θέση πως μόνο με την ανατροπή του καπιταλισμού και το πέρασμα στο σοσιαλισμό μπορούν να μπου οι βάσεις για επανένωση της Κύπρου.

Όσο περνούν τα χρόνια και θεμελιώνεται στη συνείδηση της εργατικής τάξης των δύο κοινοτήτων το αίσθημα ότι θα ζήσουν χωριστά, οι μαρξιστές ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΚΑΝΕΝΑ ΛΟΓΟΝ ΑΔΙΝΟΥΝΕΜΦΑΣΗ ΣΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ σε αντιπαράθεση με τα δύο κράτη ή τη σοσιαλιστική ομοσπονδία, συνομοσπονδία ή οποιαδήποτε άλλη μορφή κρατικής διάρθρωσης. Αυτό το ζήτημα δεν είναι θεμελιακό — δεν είναι κυρίαρχο και από μια άποψη ούτε καν σημαντικό — από την άποψη ότι αυτό που προέχει δεν είναι να συζητούμε τη μορφή του κράτους που θα προέλθει από την ελεύθερη απόφαση των Τ/Κ να αυτοδιατεθούν αλλά το πρόγραμμα, η τακτική, η πολιτική που πρέπει να ακολουθήσει η εργατική τάξη κι οι οργανώσεις της για να λύσουν το πρόβλημα. Είναι η εξέλιξη της ταξικής πάλης στην Κύπρο κι η συνείδηση των μαζών, ιδιαίτερα στο Βορρά, που παρέχουν τα αποφασιστικά κριτήρια για τη συγκεκριμενοποίηση της μορφής κρατικής διάρθρωσης που θα προτείνουν οι μαρξιστές σαν πιο ευνοϊκή επιλογή.

(Γ) Αυτοδιάθεση: «Εσωτερική» θέση;

Ένα από τα πράγματα για τα οποία ο Μ.Κ. παραπονιέται συνεχώς είναι πως «η υπεράσπιση του δικαιώματος αυτοδιάθεσης δεν πρέπει να περιοριστεί σε «εσωτερική» θέση (όπως είναι η «αναγνώριση (44) του δικαιώματος αυτοδιάθεσης») ούτε να μείνει σε επίπεδο αφηρημένης αναφοράς προς τα έξω και θέλει να «μετατρέψουμε» αυτό το σύνθημα σε θέση «πρώτης γραμμής».

Ο Μ.Κ. αρνείται να καταλάβει πως θέσεις όπως η αυτοδιάθεση, η γενική απεργία, η εξέγερση κι ο εμφύλιος πόλεμος, απαιτούν υπομονετική εξήγηση κι επιδέξια διαμόρφωση πρώτα-πρώτα για να γίνουν κατανοητές από τις μάζες κι ύστερα για να μην χρησιμοποιηθούν από τους εχθρούς της εργατικής τάξης και του μαρξισμού για να απομονώσουν τους μαρξιστές από τις μάζες.

Μια αριστερίστικη τοποθέτηση του ζητήματος της αυτοδιάθεσης, ή η χρησιμοποίηση του σαν αγκιτατόρικο σύνθημα σε τίτλο της εφημερίδας ή ξεκάρφωτα στην καθημερινή δράση της Οργάνωσης, όχι μόνο δεν θα χρησίμευε σαν μέθοδος αντι-εθνικιστικής εκπαίδευσης των μαζών αλλά θα προκαλούσε σύγχυση.

Η θέση πρέπει να μπαίνει επιθετικά, οι ευθύνες για τη διχοτόμηση πρέπει να αποδίδονται στους αστούς και να συνδέεται η αυτοδιάθεση με τον αγώνα για την εργατική εξουσία.

Το γεγονός ότι δεν προβάλλουμε τον ένοπλο αγώνα του προλεταριάτου σαν θέση καθημερινής προπαγάνδας αλλά όταν τον προβάλλουμε εξηγούμε αναλυτικά πως δεν είμαστε αιμοδιψείς, πως μας υποχρεώνουν οι αστοί **να αμυνθούμε** ενάντια στα ένοπλα τους όργανα και τες επιθέσεις τους, δεν μας κάνει ένοχους απόκρυψης αρχών.

Το γεγονός ότι δεν καλούμε σε εξέγερση μεθαύριο ή την ερχόμενη βδομάδα ή δεν καλούμε σε γενική απεργία επ' αόριστο μόλις σπάσει η μύτη ενός εργάτη, δεν καθιστά αυτές τες θέσεις «εσωτερικές» ή «δεύτερης» και «πέμπτης γραμμής».

Το ότι προβάλλουμε την αυτοδιάθεση όταν προκύπτει το ζήτημα (όταν αναλύουμε τες θέσεις μας) μέσα στο εργατικό κίνημα και δεν την προπαγανδίζουμε σαν σύνθημα κάθε μέρα, δεν την μετατρέπει, όπως ισχυρίζεται ο Μ.Κ., ούτε σε «εσωτερική» ούτε σε «δεύτερης» και «πέμπτης γραμμής» θέση.

(Δ) Το έθνος που καταπιέζει και το έθνος που καταπιέζεται

Στην κριτική των σεχταριστών ενάντια στις θέσεις της Αρ. Πτέρυγας κυριαρχεί η κατηγορία πως παραγνωρίζεται η διαφορετική φύση των καθηκόντων των μαρξιστών του έθνους που καταπιέζεται και του έθνους που καταπιέζει. Στρεφόμεστε, λοιπόν, σ' αυτό το ζήτημα για να δούμε συγκεκριμένα, κι όχι αφηρημένα και σχηματικά ποια είναι η φύση αυτών των καθηκόντων σήμερα στην Κύπρο.

Γιατί, και χωρίς να ξεφεύγουν ούτε μια στιγμή οι μαρξιστές από τη θεμελιακή αρχή της υποταγής κάθε τους πολιτικής στην επαναστατική πάλη για την εξουσία, πρέπει να βασίζονται, στα λόγια του Λένιν, «την επεξεργασία του εθνικού τους προγράμματος... στις ιστορικές και συγκεκριμένες συνθήκες» (45).

Ποιές είναι αυτές οι «συγκεκριμένες συνθήκες» και οι ιδιομορφίες τους στην Κύπρο;

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι οι Ε/Κ αστοί δεν μπορούν να παίξουν κανένα προοδευτικό ρόλο στη λύση του εθνικού ζητήματος. Αυτή η διαπίστωση διαποτίζει κάθε ανάλυση της Οργάνωσης. Η μόνη σοβαρή προσπάθεια που έκαναν σ' αυτή την κατεύθυνση ήταν ο αντιαποικιακός αγώνας του 1955-59, που ήταν αναπόφευκτο να αποτύχει, δοσμένης της ηγεσίας, του προγράμματος και των μεθόδων αυτού του αγώνα.

Η Ε/Κ αστική τάξη, όπως και όλες οι αστικές τάξεις του πρώην αποικιακού κόσμου αυτό τον αιώνα, ήρθαν πολύ αργά στο προσκήνιο της ιστορίας για να μπορέσουν να παίξουν τον προοδευτικό ρόλο που έπαιζαν οι ομόλογοι τους στην εποχή της ανάπτυξης του καπιταλισμού με τη δημιουργία εθνικών κρατών. (46)

Πριν το 1960 τόσο οι Ε/Κ όσο και οι Τ/Κ ήταν οι καταπιεσμένες εθνότητες από τους Βρεττανούς αποικιοκράτες. Η άρνηση της σταλινικής ηγεσίας του ΑΚΕΛ να ενώσει τες δύο κοινότητες σ' ένα εθνικό-απελευθερωτικό αγώνα που μπορούσε να πετύχει μόνο σαν αγώνας του ενωμένου προλεταριάτου, για την αποτίναξη του Βρεττανικού ζυγού, μέσα από την κατάληψη της εξουσίας από την εργατική τάξη και το διεθνιστικό κάλεσμα στην εργατική τάξη της Ελλάδας, της Τουρκίας και της Βρετανίας, οδήγησε στην αποτυχία του αγώνα του 1955-59 και στην επιδείνωση του εθνικού ζητήματος.

Το πρόβλημα πήρε, στα πρώτα χρόνια μετά την «ανεξαρτησία», το χαρακτήρα της καταπίεσης των Τ/Κ από τους αστούς της ισχυρότερης εθνότητας των Ε/Κ.

Η εισβολή των Τουρκικών στρατευμάτων το 1974 μεταμόρφωσε το ισοζύγιο δυνάμεων σε βάρος των Ε/Κ αστών. Σε μια οποιαδήποτε στρατιωτικής φύσης εθνική σύγκρουση μαζί τους οι Ε/Κ είναι καταδικασμένοι να ηττηθούν.

Ενώ θα ήταν σίγουρα αντιδραστική η τοποθέτηση σήμερα να υποστηρίζουν οι μαρξιστές οποιαδήποτε μορφή αγώνα των Ε/Κ αστών για «απελευθέρωση» από την Τουρκική κατοχή, άλλο τόσο αντιδραστική είναι η τοποθέτηση πως τα Τουρκικά στρατεύματα έχουν να επιτελέσουν ένα οποιοδήποτε προοδευτικό ρόλο. Βέβαια, δεν υποστηρίζουν άμεσα κάτι τέτοιο ο Μ.Κ. και η «Ε.Δ.». Η σιωπή τους όμως πάνω στο θέμα, η αναφορά τους στην ολοκλήρωση της «αυτοδιάθεσης» των Τ/Κ και στην υποστήριξη της ΤΔΒΚ και τα καθήκοντα που προδιαγράφουν για τους μαρξιστές, πάντα μέσα στα πλαίσια του καπιταλισμού, έχουν λογική συνέπεια αυτό το συμπέρασμα.

Ταυτόχρονα οι τοποθετήσεις τους αποτελούν σίγουρη συνταγή για απομόνωση από τες μάζες των Ε/Κ, ενώ ταυτόχρονα στηρίζουν τες αυταπάτες των Τ/Κ για τες δυνατότητες του δικού τους αστικού κράτους.

(Ε) Τα Τουρκικά στρατεύματα

Όπως οι ομόλογοι τους στην Βρετανία κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο (βλέπε Κεφ. 2Α), οι σεχταριστές στην Κύπρο αδυνατούν να κατανοήσουν την αποστροφή που φυσιολογικά έχουν οι μάζες στην παρουσία ενός ξένου στρατού στη χώρα τους.

«Το Κυπριακό δεν είναι Παλαιστινιακό» μας πληροφορεί ο Μ.Κ. στο τρίτο του κείμενο (σελ. 5) κι ασφαλώς δεν είναι. Μα μια από τες πιο ουσιαστικές διαφορές βρίσκεται στο γεγονός ότι η παρουσία του ξένου στρατού κατοχής δεν οδήγησε, όπως έγινε στην Παλαιστίνη, στη συνεχή καταπάτηση των εθνικών δικαιωμάτων των Ε/Κ και στην άμεση οικονομική εκμετάλλευση. Οι πράξεις εθνικής καταπίεσης (αρπαγή σπιτιών και περιουσιών, βιαιοπραγίες του 1974 κ.ο.κ.) τείνουν να ξεχαστούν μέσα από τες οικονομικές και κοινωνικές πραγματικότητες μετά το 1974. Αντίθετα με τους Παλαιστινίους, οι Ε/Κ πρόσφυγες αφομοιώθηκαν με τον υπόλοιπο πληθυσμό, λόγω κύρια της οικονομικής ανάπτυξης στη νότια Κύπρο.

Ας μας επιτρέψει ο αναγνώστης να κάνουμε εδώ μια παρένθεση για να εξηγήσουμε καλύτερα αυτή τη σύγκριση. Κάτω από ένα εντελώς διαφορετικό σενάριο - π.χ. ολικής κατάληψης της Κύπρου το 1974 και συνθηκών φτώχειας των Ε/Κ - τότε δεν θάταν δύσκολο να φανταστούμε παρόμοιας φύσης εξεγέρσεις στην Κύπρο όπως και στην Παλαιστίνη με κύρια αιχμή την αντίσταση ενάντια στα Τουρκικά στρατεύματα. Σε μια τέτοια περίπτωση, όπως και στην περίπτωση της Παλαιστίνης, μόνο οι χειρότεροι μεταφυσικοί θα ταύτιζαν τον «εθνικισμό» των εργατών με τον εθνικισμό των αστών. Ίσως βέβαια, σ' αυτή την περίπτωση οι σεχταριστές μας, αντί να υποστηρίζουν την εθνική απελευθέρωση μέσα από τον κοινό αγώνα των Ε/Κ και Τ/Κ εργατών για εξουσία, θα υποστήριζαν τυφλά ή έστω «κριτικά» τον αντάρτικο αγώνα μιας Ε/Κυπριακής ΟΑΠ, όπως κάνει η συντριπτική πλειοψηφία των σχετών στο Παλαιστινιακό.

Ένα διδαχτικό παράδειγμα των λαθών που μπορούν να διαπράξουν οι μαρξιστές σχετικά με την αντιμετώπιση ξένων στρατευμάτων στη χώρα τους, μας το έδωσε πολύ πρόσφατα η Σρι Λάνκα. Οι Σινχάλεζοι αστοί (47) αδυνατώντας να καταστείλουν το αντάρτικο κίνημα των Ταμίλ (48) αναγκάστηκαν να υπογράψουν συμφωνία με την Ινδική Κυβέρνηση (49) που διαλάμβανε την παραχώρηση κάποιας μορφής αυτονομίας στους Ταμίλ και παρουσία Ινδικών στρατευμάτων για εφαρμογή της συμφωνίας. Τα αριστερά κόμματα υποστηρίζουν αυτή τη συμφωνία αποδίδοντας κάποιο προοδευτικό χαρακτήρα. Αυτό που δεν

συνειδητοποίησαν είναι πως η συμφωνία δεν ήταν παρά μια προσπάθεια δύο καπιταλιστικών κρατών να καταστείλουν το εθνικιστικό αντάρτικο κίνημα των Ταμίλ στο Βορρά και να στηρίξουν το καπιταλιστικό καθεστώς στο Νότο, που κινδύνευε και από το αντάρτικο και από τη Σινχαλέζικη εργατική τάξη. Η υποστήριξη της αριστεράς στη συμφωνία την έκανε συνυπεύθυνη στα μάτια των μαζών, για τες βαρβαρότητες των Ινδικών στρατευμάτων που, αντί να προστατέψουν τους Ταμίλ, τους σκότωσαν, τους βίασαν και τους καταπίεσαν.

Δυστυχώς, μπήκαν στο ίδιο καζάνι και οι μαρξιστές του NSSP όταν αποφάσισαν να ενταχτούν στο «ενιαίο μέτωπο» των αριστερών κομμάτων. Η Σινχαλέζικη αντάρτικη εθνικιστική οργάνωση JVP, εκμεταλλευόμενη την αποστροφή και το μίσος των Σινχαλέζικων μαζών για τα Ινδικά στρατεύματα, μπήκε σ'ένα όργιο τρομοκρατίας ενάντια στην κυβέρνηση (που «πουλήθηκε» στους Ινδούς), αλλά κι ενάντια σ'όλους τους υποστηρικτές της συμφωνίας. Η αδυναμία των μαρξιστών να δώσουν επαναστατική κατεύθυνση σ' αυτό το φυσιολογικό μίσος ενάντια στα ξένα στρατεύματα, άνοιξε το δρόμο σε μια θεαματική ανάπτυξη του JVP σε κύρος, αριθμούς και δύναμη, ανοίγοντας ταυτόχρονα το δρόμο σε δολοφονίες μαρξιστών - και άλλων αριστερών - με τη δικαιολογία της ταύτισης τους με τον «ξένο εισβολέα».

Η κατάσταση εξελίσσεται ραγδαία στην επιβολή στρατιωτικής - βονοπαρτίστικης εξουσίας από την καπιταλιστική κυβέρνηση, με τη δικαιολόγηση της ανάγκης για καταστολή της δράσης του JVP και την επιστροφή «στην ομαλότητα».

Μια δυνητικά επαναστατική κατάσταση μετατρέπεται στο αντίστροφο της μέσα από τη χρεωκοπία ξανά των ρεφορμιστών και των σταλινικών αλλά - αυτή τη φορά - και την τραγική αδυναμία του μαρξιστικού κόμματος να εμπιστευτεί ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ την ανεξάρτητη δύναμη της εργατικής τάξης και να την καθοδηγήσει ενάντια και στις δυο καπιταλιστικές κυβερνήσεις και στα ξένα στρατεύματα.

Στην περίπτωση της Σρί Λάνκα, όπως και στην περίπτωση της Παλαιστίνης, ο «εθνικισμός» των μαζών (που εκφράζεται και με την αποστροφή προς τα ξένα στρατεύματα) δεν είναι τίποτα άλλο από το «εξωτερικό περίβλημα ενός ανώριμου μπολσεβικισμού» -για να χρησιμοποιήσουμε τη θαυμάσια περιγραφή του Τρότσκι. Η απουσία της άμεσης επαφής των Ε/Κ με τα Τούρκικα στρατεύματα τα τελευταία 14 χρόνια και η σχετικά καλή οικονομική κατάσταση των Ε/Κυπρίων εργατών δεν άφησε να αναπτυχθούν σε παρόμοιο βαθμό τα αισθήματα αποστροφής προς αυτά - όπως στην Παλαιστίνη και στην Σρι Λάνκα. Μόνο εμπειριστές σαν την ομάδα της «Ε.Δ.» μπορούν να αγνοήσουν αυτό τον παράγοντα στην εξέλιξη του εθνικού ζητήματος στην Κύπρο. Και ο Μ.Κ. τους ακολουθεί σ' αυτό το δρόμο.

Ο παραγνωρισμός αυτού του παράγοντα θα στοίχιζε στο μέλλον - σε μια πιθανή έξαρση του εθνικισμού - την απομόνωση των μαρξιστών από τες μάζες των εργατών και της νεολαίας και θα τες έστελλε στην αγκαλιά των οποιονδήποτε εθνικιστών που θα αποφάσιζαν να καναλιάσουν το μίσος προς τα ξένα στρατεύματα σε εθνικιστικές περιπέτειες. Το πρόγραμμα των μαρξιστών πρέπει να είναι σε θέση να καναλιάσει αυτό το μίσος στην επαναστατική πάλη για την προλεταριακή εξουσία, ενάντια στους αστούς των δύο καπιταλιστικών κρατών και ενάντια στα ξένα στρατεύματα. Το μεταβατικό αίτημα της λαϊκής πολιτοφυλακής αποτελεί μια επαναστατική απάντηση στην ανασφάλεια των Ε/Κυπριακών μαζών, που δημιουργεί η παρουσία των Τουρκικών στρατευμάτων.

Κι αν μην έχει κανένας αυταπάτες για το ρόλο που προορίζονται να παίξουν αυτά τα στρατεύματα στην εξέλιξη της επανάστασης στην Κύπρο. Όπως και στην περίπτωση της Σρι Λάνκα, όπως και σε όλες τις περιπτώσεις, ο ρόλος τους θα είναι η καταστολή της επανάστασης, ο αφοπλισμός και ο σφαγιασμός της εργατικής τάξης, και όχι η προστασία των Τ/Κ από τους Ε/Κ αστούς.

(ΣΤ) Οι εγγυήσεις προς τους Τ/Κ

Η αφαίρεση των Τουρκικών στρατευμάτων από το ισοζύγιο δυνάμεων μετατρέπει τους Τ/Κ αυτόματα σε δυνητικά καταπιεσμένη εθνότητα. Η παραγνώριση αυτού του γεγονότος θα στερούσε, με τη σειρά της, κάθε δυνατότητα επεξεργασίας ενός προγράμματος στο εθνικό ζήτημα της Κύπρου με προϋποθέσεις να κερδίσει τις Τ/Κ μάζες στην επαναστατική πάλη του προλεταριάτου για την εξουσία. Αντίθετα, αυτοί που το παραγνωρίζουν - και σε αυτούς συγκαταλέγεται η ηγεσία της ΕΔΕΚ αλλά και του ΑΚΕΛ - πέφτουν στην παγίδα του Ε/Κυπριακού εθνικισμού. Αυτό που δεν καταλαβαίνουν οι Ε/Κ αριστεροί εθνικιστές είναι πως όσο και να υποφέρουν οι Τ/Κ μάζες κάτω από το ζυγό των Τούρκικων στρατευμάτων και του καθεστώτος που στηρίζουν, όσο κι αν επιθυμούν την αποχώρηση τους δεν πρόκειται να την προτιμήσουν (πόσο μάλλον να αγωνιστούν ενάντια τους) ΠΡΙΝ να έχουν πειστικές εγγυήσεις πως αν αποσυρθούν αυτά τα στρατεύματα δεν θα γίνουν ξανά οι Τ/Κ θύματα της Ε/Κυπριακής καταπίεσης και εκμετάλλευσης όπως στο παρελθόν.

Αν είχαν τέτοιες εγγυήσεις οι Τ/Κυπριακές εργατικές μάζες δεν θα είχαν κανένα λόγο να βασίζονται για προστασία στην Τ/Κυπριακή αστική τάξη και στα Τούρκικα στρατεύματα. Θα ήταν διατεθειμένες να σπάσουν κάθε δεσμό με τους αστούς και να μπουν σε ένα αγώνα για την προλεταριακή εξουσία, δίπλα στον αγώνα της Ε/Κυπριακής εργατικής τάξης.

Αυτές οι εγγυήσεις είναι λοιπόν το κλειδί για το κέρδιμα των Τ/Κυπριακών μαζών στον αγώνα για το σοσιαλισμό. Τις εγγυήσεις αυτές οι μαρξιστές της Δύσης δίνουν ΤΩΡΑ και δεν τις μεταθέτουν σε ένα «ακαθόριστο μέλλον» όπως μας κατηγορεί η «Ε.Δ.» (50) και επαναλαμβάνει ο Μ.Κ. (51).

Ολόκληρη η πολιτική και η δράση της Οργάνωσης αποτελούν ζωντανή διάψευση αυτής της συκοφαντίας.

Τι άλλο παρά εγγύηση ΤΩΡΑ είναι;

- Η ανυποχώρητη αντίθεση της Αριστερής Πτέρυγας στη μεταφορά Ελληνικής μεραρχίας στην Κύπρο. (52)
- Η αντίθεση με κάθε τρόπο (φυλλάδια, άρθρα, ανακοινώσεις, αφίσσες κ.ο.κ.) στις εθνικιστικές συγκεντρώσεις (53) και πορείες.
- Η καταπολέμηση των προσπαθειών για επιβολή φορολογιών για την άμυνα.
- Η αντιπαραβολή στην άμυνα της πατρίδας από τα ένοπλα αστικά όργανα στρατού, της άμυνας του εργατικού κράτους από το ένοπλο εργατικό όργανο - τη Λαϊκή πολιτοφυλακή.

Οι σχεταριστές θέλουν να εκπαιδεύσουν την εργατική τάξη αντι-εθνικιστικά επαναλαμβάνοντας φορτικά τη διαφορετική φύση των καθηκόντων των μαρξιστών της εθνότητας που καταπιέζει και της εθνότητας που καταπιέζεται και κατηγορούν την Αρ. Πτέρυγα ότι δεν κάνει το ίδιο.

Η Αριστερή Πτέρυγα κάνει κάτι πολύ περισσότερο. Δεν εκπαιδεύει απλά την εργατική τάξη στον αντι-εθνικισμό αλλά έχει σαν κύριο άξονα της προπαγάνδας της την ανατροπή της αστικής τάξης. Τι είναι παρά αντι-εθνικιστική εκπαίδευση και ανυποχώρητη πάλη για την ανατροπή της Ε/Κ αστικής τάξης:

- Η θέση πως οι Ε/Κ και Τ/Κ αστοί έχουν μερίδιο ευθύνης για τη δημιουργία του εθνικού κι ότι είναι ανάκανοι να το λύσουν και πρέπει να παραμεριστούν από το προλεταριάτο.
- Η επιμονή στο σπάσιμο της συνεργασίας των αριστερών κομμάτων με τους αστούς πράγμα που θα τους άφηνε μετέωρους κι ανήμπορους μπροστά στην τεράστια δύναμη της εργατικής τάξης.
- Το κάλεσμα για αντικατάσταση των συνομιλιών ανάμεσα στους αστούς, με τες συνομιλίες ανάμεσα στα Ε/Κ και Τ/Κ αριστερά κόμματα, πράγμα που θα αφαιρούσε μια από τες κύριες δικαιολογίες που προβάλλονται για την αναγκαιότητα της διατήρησης των Ε/Κ αστών στην εξουσία.

Θα μπορούσαμε να συνεχίσουμε με την απαρίθμηση μίας προς μία όλων των μεταβατικών διεκδικήσεων της Οργάνωσης. Αφήνουμε όμως τον αναγνώστη που ενδιαφέρεται για την εξακρίβωση της αλήθειας, κι όχι για να ξετρυπώσει εκείνο ή τούτο το λάθος στη διατύπωση (54) ή την έμφαση κειμένων και άρθρων της Αρ. Πτέρυγας, να ψάξει αυτές τες θέσεις και να κρίνει από μόνος του κατά πόσον είναι «εθνικιστικές».

Ένα βασικό ερώτημα που πρέπει να απασχολεί τους μαρξιστές δεν είναι αν τες εγγυήσεις που χρειάζονται οι Τ/Κ τες δίνουμε σήμερα ή αύριο αλλά σε ποιο βαθμό αυτές γίνονται πιστευτές.

Ο Μ.Κ. αφήνει να νοηθεί πως δεν μπορούμε να πείσουμε τους Τ/Κ εκτός αν αναγνωρίσουμε την ΤΔΒΚ. Έστω κι αν ήταν σωστή αυτή η θέση (που δεν είναι όπως εξηγήσαμε αλλού) η αναγνώριση δεν θα έπαιζε κανένα ουσιαστικό ρόλο στο «να γίνουμε πιστευτοί».

Κάτι που θα παίξει καθοριστικό ρόλο στο κέρδισμα της εμπιστοσύνης των Τ/Κ εργατών δεν είναι το πόσο «αριστερές» και «διεθνιστικές» θα αντηχήσουν στ' αυτιά τους οι θέσεις μας αλλά κατά πόσο θα τους πείσουμε ότι αυτές οι εγγυήσεις έχουν τη δυνατότητα να υλοποιηθούν.

Όσο οι μαρξιστικές ιδέες παραμένουν απομονωμένες, όσο η Αρ. Πτέρυγα παραμένει μια στελεχειακή οργάνωση, ισχυρή μεν, όχι όμως μαζικό κόμμα, όσο στην ηγεσία του Ε/Κυπριακού εργατικού κινήματος παραμένουν οι ρεφορμιστές κι οι σταλινικοί, οι εγγυήσεις αυτές, όσο σωστές και όσο απαραίτητες κι αν είναι κι όσο θετικά κι αν αντιμετωπίζονται από τους Τ/Κύπριους (και γνωρίζουμε ότι αντιμετωπίζονται θετικά) δεν θα μπορούν να μεταμορφώσουν την κατάσταση και να λύσουν τα εθνικά, οικονομικά και κοινωνικά αδιέξοδα.

Αυτό που θα μεταμορφώσει την κατάσταση είναι η μαζική υιοθέτηση των μαρξιστικών ιδεών (περιλαμβανομένων των θέσεων για το εθνικό) από την εργατική τάξη.

Κάθε νίκη των μαρξιστών, κάθε προχώρημα στο στόχο της μαζικοποίησης της Οργάνωσης, κάθε βήμα της Ε/Κ εργατικής τάξης προς την εξουσία, θα αποτελεί κι ένα βήμα στο να γίνουν αυτές οι εγγυήσεις πιο πειστικές. Θα αυξάνει την εμπιστοσύνη των Τ/Κ στους

Ε/Κ εργάτες και θα βάζει τες βάσεις για το χτίσιμο και την ραγδαία ανάπτυξη των μαρξιστικών δυνάμεων στο Βορρά, ανοίγοντας το δρόμο στην εργατική εξουσία και στο σοσιαλισμό.

(Ζ) Διεθνιστές εναντίον εθνικιστών

Στην αντιπαράθεση τους με την «εθνικιστική» Αρ. Πτέρυγα η «Ε.Δ.» και ο Μ.Κ. αποκαλούν τους εαυτούς τους «διεθνιστές». Όσο υπομονετικά κι αν ψάξει όμως κανένας στις 311 σελίδες του βιβλίου της Ε.Δ. και στις 30 σελίδες των κειμένων του Μ.Κ. δεν θα βρει καμμία αναφορά στην ανάγκη για σύνδεση του αγώνα για σοσιαλισμό στην Κύπρο με τον αντίστοιχο αγώνα της εργατικής τάξης της Ελλάδας και της Τουρκίας, όπως και όλου του πλανήτη. Ο «διεθνισμός» τους περιορίζεται στην «επαναστατική ηττοπάθεια», τον «αντιμιλιταρισμό» και την αναγνώριση της ΤΔΒΚ.

Αντίθετα η Οργάνωσή μας τονίζει σ' όλες τες αναλύσεις της το διεθνή χαρακτήρα του εθνικού προβλήματος στην Κύπρο. Εξηγεί πως «οποιαδήποτε προσπάθεια να χτιστεί ο σοσιαλισμός σε εθνικό επίπεδο είναι εκ των προτέρων καταδικασμένη» (55) Περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί το εθνικό ζήτημα για να ανακοπεί η επαναστατική πορεία του Κυπριακού εργατικού κινήματος: «Για να ξαναεπέμβει στρατιωτικά η Τούρκικη αστική τάξη θα το κάμει είτε για να πνίξει μian επανάσταση στην Κύπρο είτε για να εμποδίσει μια επανάσταση στην Τουρκία ή και στην Ελλάδα. Το αντίστοιχο ισχύει και για την Ελληνική αστική τάξη. Η μόνη δύναμη που μπορεί να σταθεί εμπόδιο σε μια τέτοια προοπτική είναι ο αγώνας του εργατικού κινήματος ενάντια στη δική του αστική τάξη στην καθεμιά από αυτές τες χώρες και ταυτόχρονα η σύνδεση αυτού του αγώνα για τη σοσιαλιστική ομοσπονδία της Κύπρου, της Τουρκίας και της Ελλάδας» (55).

Αυτή την πολιτική έχει η Αρ. Πτέρυγα. Και δεν την έχει, βέβαια, για να τη χρησιμοποιεί σε ακαδημαϊκές συζητήσεις. Αγωνίζεται στην Κύπρο αλλά και στην Ελλάδα και στην περιοχή και διεθνώς, προσφέροντας μέσα και ενέργεια για να συνδράμει στο χτίσιμο των υποκειμενικών δυνάμεων που θα καθοδηγήσουν την υλοποίηση της.

Αυτή είναι η «εθνικιστική» πολιτική που αποφάσισε ο Μ.Κ. να αντιπαραβάλει με τη «διεθνιστική» πολιτική της «Ε.Δ.». Με μια πολιτική που θα μπορούσε να συνοψιστεί σ' ένα σημείο: στην εκπαίδευση της Ε/κυπριακής εργατικής τάξης ότι «ο κύριος εχθρός είναι μέσα στην ίδια μας τη χώρα», που τελικά, λόγω της λανθασμένης μεταφοράς της θέσης, αποτελεί κακή εκπαίδευση - στα ελάχιστα μέλη της εργατικής τάξης που είναι διαθετειμένα να τους ακούσουν.

ΚΕΦ.(4) ΠΩΣ ΜΙΛΟΥΜΕ ΣΤΙΣ ΜΑΖΕΣ

(Α) Τι λέμε στους πρόσφυγες

Η μονόπλευρη πολιτική των σχέτων τους υποχρεώνει σε μια στάση συνεχούς άμυνας απέναντι στις Ε/Κ μάζες και συμπληρώνει την απομόνωση τους απ' αυτές. Ας δούμε πως μιλούν στους πρόσφυγες: «...δεν είναι δυνατό τώρα να υποστηρίξουμε το δικαίωμα τους για επιστροφή χωρίς αναπόφευκτα να υποστηρίξουμε συγχρόνως τα επιθετικά σχέδια των «δικών μας» αστών, και να ξεχάσουμε τα δικαιώματα άλλων εργαζομένων, των Τ/Κυπρίων και των Τούρκων εποίκων. Όποιος υποστηρίζει ότι στη σημερινή κατάσταση μπορούμε να το αποφύγουμε αυτό, είναι το λιγότερο πολιτικά αφελής» (56)

Οι μόνοι που είναι πολιτικά αφελείς εδώ είναι οι ίδιοι. Αυτό που για τους σεχταριστές είναι αδύνατο, για τους μαρξιστές αποτελεί επιπρόσθετο όπλο στην προπαγάνδα τους ενάντια στους Ε/Κ αστούς και στη γενικότερη δουλειά της επέκτασης των ιδεών τους μέσα στο κίνημα.

Οι μαρξιστές, οπλισμένοι με την ταξική τους ανάλυση, μπαίνουν στην επίθεση. Αποδίδουν όλες τις ευθύνες της προσφυγιάς, των σφαγών, της διχοτόμησης, στους πραγματικούς αίτιους - στους αστούς και στους ιμπεριαλιστές πάτρωνές τους. Βάζουν τις ηγεσίες των αριστερών κομμάτων μπροστά στις ευθύνες τους που αρνιούνται να ακολουθήσουν μια ανεξάρτητη ταξική/διεθνιστική πολιτική για να δώσουν διέξοδο στα αστικά αδιέξοδα.

Δεν λένε στους πρόσφυγες:

«Συγγνώμη παιδιά, τι να κάνουμε αυτά έχει η ζωή!»

Τους λένε:

«Δεν φταίνε οι Τ/Κ και οι έποικοι που κατοικούν στα σπίτια σας. Οι αστοί και το σύστημα τους ευθύνονται για όλα. Όχι μόνο «επιστροφή» δεν μπορούν να πετύχουν (για όσους από σας τη θέλετε) - ούτε να επισκεφτεστε το χωριό σας με ασφάλεια δεν μπορούν να πετύχουν.

Μόνο αν οι εργάτες των δύο κοινοτήτων, ενωμένοι με τους αγρότες και τους φτωχούς πρόσφυγες, κατακτήσουν την εξουσία θα μπορέσουν να μπουν οι βάσεις για σταδιακή αποκατάσταση της αμοιβαίας εμπιστοσύνης, χωρίς την οποία το ζήτημα της ελεύθερης εγκατάστασης σε συνθήκες ασφάλειας είναι αδύνατο να λυθεί χωρίς κίνδυνο νέων συγκρούσεων και νέων μετακινήσεων πληθυσμού. Ενωθείτε μαζί μας για να παλέψουμε γι' αυτό το στόχο».

(Β) Η μόνιμη μοναξιά των σχέτων.

Σ' ένα κεφάλαιο με το χαρακτηριστικό τίτλο «η μοναξιά των διεθνιστών» η «Ε.Δ.» αποφαίνεται:

«Μαζί με τις μάζες και πατριώτες, ή διεθνιστές και προς το παρόν λίγοι» (57).

Την αδυναμία τους να αποκτήσουν οποιαδήποτε απήχηση μέσα στην εργατική τάξη στην Κύπρο και διεθνώς οι σεχταριστές την έχουν ανάγει σε αρετή.

Ακόμα και σ' αυτή τους την ταχυδακτυλουργία ανακατεύουν τον Λένιν, που είπε (χωρίς να υποψιάζεται βέβαια ο κακόμοιρος ότι θα το χρησιμοποιούσαν 71 χρόνια αργότερα οι σχέτες στην Κύπρο): «*Νομίζω ότι είναι καλύτερο να μείνω μόνος μου σαν τον Λίμπνεχτ*: ένας ενάντια στους 110*» (58).

Σ' αυτά τους ακολουθεί κατά πόδας ο Μ.Κ. «*Ο διεθνισμός*» μας λέει, «*δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται μέσα από το πρίσμα της ανάπτυξης και της μαζικότητας της οργάνωσης και ανεξάρτητα από το πόσο αυτή εκπληρώνει τα πολιτικά της καθήκοντα, επειδή ακριβώς αυτό είναι οπορτουνισμός*» (59)

Οι θεωρητικοί μας μάγειρες πήρανε μια δόση Λένιν του 17, προσθέσανε λίγο Λίμπνεχτ 1914, τα ανακάτωσαν μέσα σε μπόλικο οπορτουνισμό και μαγείρεψαν ένα κατασκεύασμα που λύει όλα τα προβλήματα της απομόνωσης τους από τες μάζες.

Δυστυχώς για τους σεχταριστές, επειδή είναι ανίκανοι να μάθουν οτιδήποτε από τη μα-στορική στρατηγική του Λένιν στην προσέγγιση των μαζών, είναι καταδικασμένοι να ζουν σε μια μόνιμη «μοναξιά», σ' ένα ατέλειωτο 1914.

Γιατί το πρόβλημα που τους κατατρέχει (εκτός από τον εμπειρισμό τους) είναι πως δεν μπορούν να μιλήσουν με τες μάζες και το κυριώτερο δεν μπορούν να ακούσουν τες μάζες. Δεν είναι βέβαια αυτό ο στόχος τους.

Να διδάσκουν σαν δάσκαλοι σε μικρά παιδάκια, να επιδείξουν τες πολλαπλές «θεωρητικές» τους γνώσεις, να μαλλώσουν συγκαταβατικά τους «εθνικιστές» εργάτες, να κατακεραυνώσουν, να αποστομώσουν, να δείξουν πως είναι πιο αριστεροί από σ' ένα: Αυτός είναι ο στόχος τους. Ενθουσιάζονται περισσότερο ν' ακούν τον ήχο της φωνής τους και να τον θαυμάζουν παρά να σκοτίζονται για την απήχηση που 'χουν τα λόγια τους στο συνομιλητή τους, ή αν αυτά ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα. Αν τολμήσεις να τους διορθώσεις ή να αμφισβητήσεις τη σοφία τους τότε σου κολλάνε την κατάλληλη ταμπέλα που σου ταιριάζει («εθνικιστής», «μικροαστός», «γραφειοκράτης», «εργατική αριστοκρατία» κ.λ.π. κ.λ.π.) και ξοφλάνε και μαζί σου και με την «επαναστατική» τους συνείδηση.

Οι σεχταριστές δεν πολυσκοτίζονται, λοιπόν, αν επαναλαμβάνουν τα ίδια πράγματα είτε μιλούν για το 1914 είτε για το 1989.

Ας πάρουμε για παράδειγμα το ζήτημα της βίας της Ε/Κ αστικής τάξης ενάντια στους Τ/Κ. Θα'ταν φυσικά καθαρός οπορτουνισμός να κρύβει κανένας την καταπίεση και τες σφαγές των Τ/Κ από τους Ε/Κ αστούς το 1963, το 1967 κ.ο.κ. και να μην αντιστέκεται σε κάθε σοβαρή μιλιταριστική τους προσπάθεια. Τόσο όμως οι αναλύσεις της «Ε.Δ.» όσο και του Μ.Κ., τείνουν να παρουσιάζουν στον αναγνώστη την εικόνα μιας Ε/Κυπριακής αστικής τάξης που, σαν μια νέα μεγαλορώσικη μπουρζουαζία που καταδυναστεύει το 57% της αχανούς επικράτειας της, ετοιμάζεται να «**απλώσει με τη βία την κυριαρχία της πάνω σε ολόκληρη την Κύπρο**» (Η υπογράμμιση του Μ.Κ.).

* Ο κ. Λίμπνεχτ ήταν ο μόνος από τους 110 βουλευτές του Γερμανικού σοσιαλδημοκρατικού κόμματος που καταψήφισε τες πολεμικές δαπάνες το 1914.

Αν, βέβαια, έτσι είχαν τα πράγματα - αν οι Ε/Κ αστοί είχαν τη δυνατότητα κι αν προετοιμάζονταν πραγματικά να ρίξουν τον εχθρό στη θάλασσα, να σφάξουν τους Τ/Κ και να ανακηρύξουν την ένωση - θα πρέπει νομίζω να καθησυχάσουμε τους ενδιαφερόμενους σεχταριστές μας ότι οι εμφάσεις στο πρόγραμμα και την καθημερινή δράση της Αρ. Πτέρυγας θα 'τανε διαφορετικές.

Δεν βρισκόμαστε όμως στην Τσαρική Ρωσία ούτε μόλις έχει ξεσπάσει ξαφνικά ο πρώτος παγκόσμιος πόλεμος. Οι μενσεβίκοι κι οι σοσιαλεπαναστάτες της Κύπρου ψηφίζουν τα πολεμικά κοντύλια εδώ και 25 χρόνια. Οι Ε/Κ εργάτες αντιμετωπίζουν με δυσπιστία, αδιαφορία, ακόμα και θυμηδία κάποτε τους ηλίθιους παλληκαρισμούς και τες θεατρικές προσπάθειες των Ε/Κ αστών να... «παίξουν τους καμπόσους» ενάντια «στον τούρκο» για να αναζωπυρώσουν τα κλονισμένα «πατριωτικά αισθήματα» των μαζών.

Δεν είναι ανάγκη λοιπόν να μετατρέψουμε τον «αντιμιλιταρισμό» στο πιο επείγον καθήκον των «διεθνιστών» σήμερα για να σταματήσουμε τους άγριους Ε/Κ αστούς από του να κατασπαράξουν τους Τ/Κ. Όπως εξηγήσαμε σε άλλα κεφάλαια η Αριστερή Πτέρυγα αγωνίζεται ενάντια σε κάθε μιλιταριστική προσπάθεια των Ε/Κ αστών και θ' αντισταθεί σε κάθε κίνηση για εξάσκηση βίας ενάντια στους Τ/Κ. Είναι αρκετό όμως κάποτε να γελοιοποιούμε μπροστά στες μάζες τον ψευτοπαλληκαρισμό των Ε/Κ αστών για να «εκπληρώνουμε το καθήκον της εκπαίδευσης» τους. Θα μας πιστέψουν εξ' άλλου καλύτερα παρά αν επαναλαμβάνουμε υστερικά πως υπάρχει άμεσος κίνδυνος χρήσης βίας από μέρους τους εναντίον των Τ/Κ.

Εμείς, ασφαλώς, δεν υποτιμούμε τον Ε/Κ εθνικισμό. Αντίθετα πιστεύουμε - εκεί που οι εμπειριστές σεχταριστές νομίζουν ότι δεν υπάρχει εθνικό πρόβλημα για τους Ε/Κ - πως η αναπόφευκτη κρίση του Ε/Κ καπιταλισμού, όσο η εργατική τάξη βρίσκεται μακριά από την εξουσία, θα επαναφέρει τες εθνικές εξάρσεις και τες συγκρούσεις.

Σήμερα όμως η συντριπτική πλειοψηφία των εργατών και της νεολαίας όχι μόνο δεν υποστηρίζει επιθετική στρατιωτική πολιτική ενάντια στους Τούρκους «εχθρούς» αλλά αντίθετα θεωρεί τους Ε/Κ αστούς ανίκανους να νικήσουν σ' ένα εθνικό πόλεμο και τους περιγελά ότι με την πρώτη ντουφεκιά θα βρεθούν στη Λεμεσό.

Όλα αυτά, βέβαια, είναι ψιλά γράμματα για τους σεχταριστές μας που συνεχίζουν να παίζουν το ίδιο βιολί.

Η εξαιρετική περιγραφή του Τρότσκι συμπληρώνει θαυμάσια το πορτραίτο τους. Υποκύπτουμε στον πειρασμό και τη μεταφέρουμε σχεδόν ολόκληρη:

«Οι σεχταριστές δεν είναι ικανοί να διακρίνουν παρά δυο χρώματα: το άσπρο και το μαύρο. Για να μην εκτεθούν στον πειρασμό απλοποιούν την πραγματικότητα... Ανίκανοι οι ίδιοι να βρουν το δρόμο προς τες μάζες, τες κατηγορούν με ζήλο πως είναι ανίκανες να ανυψωθούν μέχρι το επίπεδο των επαναστατικών ιδεών.

Μια γέφυρα, με τη μορφή των μεταβατικών διεκδικήσεων, δεν χρειάζεται καθόλου στους στείρους αυτούς προφήτες, αφού δεν είναι καθόλου διαθετειμένοι να περάσουν στην απέναντι όχθη. Τσαλαπατούν στο ίδιο πάντα μέρος και μένουν ικανοποιημένοι επαναλαμβάνοντας τες ίδιες άδειες αφαιρέσεις. Τα πολιτικά γεγονότα τα βλέπουν σα μια ευκαιρία για σχόλια, κι όχι για δράση. Καθώς οι σεχταριστές, όπως και οι κομφουζιονιστές και οι θαυματοποιοί όλων των ειδών, τρώνε σε κάθε τους βήμα κατακεφαλιές από μέρους της πραγματικότητας, ζούνε σε μια κατάσταση διαρκούς ερεθισμού, παραπονιούνται ασταμάτητα για το «καθεστώς» και τες μέθοδες και ασχολούνται με μικρομηχανοραφίες. Στους

δικούς τους κύκλους επιβάλλουν συνήθως ένα καθεστώς δεσποτισμού. Η πολιτική κατάπτωση του σεχταρισμού δεν κάνει τίποτε άλλο από το να συμπληρώνει, σαν σκιά της, την κατάπτωση του ομορτουισμού χωρίς να ανοίγει επαναστατικές προοπτικές. Στην πολιτική πράξη, οι σεχταριστές ενώνονται σε κάθε τους βήμα με τους ομορτουιστές, προπαντός με τους κεντριστές, για να παλαίσουν ενάντια στον μαρξισμό» (60).

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Να εκκαθαρίσουμε τες γραμμές μας από το σεχταρισμό

Μια ελλειπής γνωριμία με τες σεχταριστικές ιδέες θα μπορούσε για κάποιο χρονικό διάστημα να ξεγελάσει γνήσιους επαναστάτες - ακόμα και εργάτες - για τον πραγματικό χαρακτήρα και το ρόλο του σεχταρισμού.

Επιφανειακά τα σεχταριστικά συνθήματα μπορεί κάποτε να φαντάζουν αγωνιστικά κι επαναστατικά. Γι' αυτό και χρειάζεται σε μερικές περιπτώσεις μια υπομονετική προσέγγιση στην αντιμετώπιση αυτών των ιδεών μέσα σε μια επαναστατική οργάνωση.

Η περίπτωση όμως του Μ.Κ. είναι πολύ διαφορετική. Ο Μ.Κ. είναι μέλος της Οργάνωσης εδώ και μερικά χρόνια. Γνωρίζει καλά τη στάση της απέναντι στις «τροτσκιστικές» σχέτες. Διάβασε το «πρόγραμμα της Διεθνούς» που αναλύει τα ολέθρια λάθη και το ρόλο που έπαιζαν από το 1940 μέχρι τες μέρες μας οι επίγονοι του Τρότσκι και οι σχέτες τους. Γνωρίζει πως το μόνο που κατάφεραν όλο αυτό τον καιρό είναι να σπιλώσουν το όνομα του μεγάλου αυτού δάσκαλου επαναστάτη μέσα στο κίνημα.

Ο Μ.Κ. γνωρίζει ακόμα την εχθρότητα των σεχτών προς την Οργάνωση. Γνωρίζει πως όσο καιρό οι μαρξιστές του Μίλιταντ έδιναν την τιτάνια εκείνη μάχη του Λίβερπουλ, ενάντια σ' όλες τες σκοτεινές δυνάμεις της παλιάς κοινωνίας, οι σχέτες βρισκόντουσαν στην αντίπερα όχθη χτυπώντας (χρησιμοποιώντας κάποτε και φυσική βία), τους μαρξιστές γιατί αντιτάσσονταν στη δημιουργία ξεχωριστής οργάνωσης των μαύρων μέσα στο Εργατικό Κόμμα. * Γνωρίζει το ρόλο που έπαιξαν στην Ισπανία όπου την ώρα που οι μαρξιστές του Νουέβο Κλαριντάτ καθοδηγούσαν 3 εκατ. νεολαίους μέσα από το Συνδικάτο των Μαθητών στον αγώνα ενάντια στην κυβέρνηση, οι σχέτες κατασκεύαζαν «συντονιστικές επιτροπές» - φαντάσματα μαζί με τους σταλινικούς για να διασπάσουν το κίνημα κι επιδίδονταν σε τρομοκρατικές ενέργειες στες διαδηλώσεις βοηθώντας την αστυνομία να επιτεθεί.

Ο Μ.Κ. γνωρίζει κι άλλα πολλά για το ρόλο των σεχτών στες διάφορες χώρες. Μα πάνω απ' όλα γνωρίζει τα έργα και ημέρες της «Ε.Δ.» στην Κύπρο. Ξέρει πως όταν ξύπνησαν από τη 10χρονη χειμέρια νάρκη τους (61) (1977/8 - 1987/8) η πρώτη λέξη που είπαν ήταν «Αρ. Πτέρυγα». Ξέρει πως η δράση τους και το «εκδοτικό τους έργο» (62) έχουν συνεχώς στο στόχαστρό τους την Αριστερή Πτέρυγα.

Παρόλα αυτά ο Μ.Κ. βλέπει μαζική υπόσταση στη δράση τους - επειδή μάζεψαν πέντε υπογραφές ενάντια στην έκτακτη εισφορά για την άμυνα - και καταδικάζει την Οργάνωση που αρνήθηκε να συμμετάσχει στην πλούσια αυτή μαζική δράση (63) σε κοινό μέτωπο με τους σεχταριστές.

Ο Μ.Κ. γνωρίζει καλά τη θέση των μαρξιστών πάνω στο ενιαίο μέτωπο. Γνωρίζει πως μπαίνουν σ' ένα τέτοιο μέτωπο με τους σταλινικούς και τους ρεφορμιστές σοσιαλδημοκράτες, παρόλο που οι ιδέες τους δεν έχουν να κάνουν τίποτα με το μαρξισμό, γιατί έτσι δίνεται η ευκαιρία στους μαρξιστές να κερδίσουν μαζική απήχηση για τες θέσεις τους.

---

* Αυτοί οι παπαγάλοι του Λενινισμού δεν αποστήθισαν καλά το μάθημα της ενιαίας οργάνωσης του προλεταριάτου.

Κι αυτό πάντα με όρο την ανυποχώρητη εμμονή στην ανεξαρτησία των μαρξιστών: «Περπατούμε ξεχωριστά - χτυπούμε μαζί».

Οι σταλινικοί και οι σοσιαλδημοκράτες δεν έχουν σωστές ιδέες, έχουν όμως τες μάζες. Οι σχέτες δεν έχουν ούτε σωστές ιδέες, ούτε μάζες. Η απομόνωση τους από τες μάζες τους κάνει μάλιστα πολλές φορές χειρότερους από τους πρώτους. Γι' αυτό και οι μαρξιστές δεν έχουν να κάνουν τίποτα μαζί τους. Στα λόγια του Τρότσκι:

«Οι μπολσεβίκοι - λενινιστές πρέπει, για να μη χάνουν το χρόνο τους, να εγκαταλείψουν αυτές τες ομάδες στην τύχη τους» (64)

Αυτό που ίσχυε το 1938 ισχύει σήμερα πολύ περισσότερο. Γι' αυτό και οι μαρξιστές αντιμετώπιζουν σήμερα με την περιφρόνηση που τους αξίζει αυτές τες σεχταριστικές ομαδούλες.

Η Αρ. Πτέρυγα δεν πρόκειται να μπει σε «ενιαίο μέτωπο» με καμιά σχέση. Αυτό το γνωρίζει ο Μ.Κ. Αν κάνει κάλεσμα προς την Οργάνωση να το πράξει είναι γιατί άρχισε να αντιμετώπιζει την Αρ. Πτέρυγα «εισοδοστικά». Το κάνει για να μας «ξεσκεπάσει»!

Το ίδιο και η «Ε.Δ.», ο «εισοδοσμός» της οποίας - υπό τη μορφή επιδρομής μέσα στην Αρ. Πτέρυγα - περιορίζεται στην Οργάνωσή μας. Στην επιδρομή αυτή φαίνεται να βρίσκουν συνεργό τον Μ.Κ.

Η Αρ. Πτέρυγα, όμως, δεν είναι ούτε ΕΔΕΚ ούτε ΑΚΕΛ. Η δράση της Οργάνωσης σε σχέση με τα κόμματα αυτά στοχεύει στο να ανοίξει τες γραμμές τους στες μαρξιστικές ιδέες - στοχεύει στην μεταμόρφωση τους για να εξυπηρετούν τα συμφέροντα της εργατικής τάξης και του αγώνα της για εξουσία. Η Αρ. Πτέρυγα παλεύει εδώ και χρόνια για την εργατική εξουσία, για το σοσιαλιστικό μετασχηματισμό της κοινωνίας. Ο Μ.Κ. στρέφοντας τα πυρά του εναντίον της δεν πολεμά όπως ισχυρίζεται τον «εθνικισμό» μιας ηγεσίας αλλά μπαίνει εμπόδιο σ' αυτό τον αγώνα της Αριστερής Πτέρυγας.

Αν ήθελε, όπως πάλι ισχυρίζεται, να διορθώσει την πολιτική της Αριστερής Πτέρυγας, ο Μ.Κ., θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει τες δημοκρατικές διαδικασίες που υπάρχουν στην Οργάνωση για να προωθήσει τες ιδέες του. Αρνήθηκε όμως να το πράξει.

Ο δρόμος της ταξικής πάλης είναι δύσκολος και μακρύς. Έγινε δυσκολότερος με την εγκατάλειψη του μαρξισμού από τους σταλινικούς και τους ρεφορμιστές ηγέτες. Στην εξέλιξη αυτής της πάλης, άτομα, ακόμα κι επαναστατικές οργανώσεις, είναι αναπόφευκτο να διαπράττουν λάθη είτε προς την κατεύθυνση του οπορτουνισμού είτε προς την κατεύθυνση του αριστερισμού. Αυτό που χαρακτηρίζει ένα επαναστάτη δεν είναι το αλάθητο. Είναι η δύναμη που πρέπει να βρίσκει για να παραδέχεται και να διορθώνει αυτά τα λάθη.

Αν δεν βρει αυτή τη δύναμη θα' ναι καταδικασμένος να τα επαναλαμβάνει, κάνοντας πολλές φορές πιο μεγάλα λάθη στην προσπάθεια του να καλύψει τα προηγούμενα, μέχρι που αυτό να μετατραπεί σε αγιάτρευτη τάση. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση των σεχτών.

Μια επαναστατική οργάνωση πρέπει να έχει αρκετά αποθέματα υπομονής για να διορθώνει μικρές αποκλίσεις προς τον οπορτουνισμό ή τον αριστερισμό είτε προέρχονται από απλά μέλη είτε από ηγέτες. Η διόρθωση αυτών των αποκλίσεων, όταν γίνεται μέσα στες

σωστές διαδικασίες του δημοκρατιού συγκεντρωτισμού, παίζει σημαντικό ρόλο στην εκπαίδευση ολόκληρης της οργάνωσης και την προετοιμάζει να αντιμετωπίζει παρόμοιες τάσεις μέσα στο εργατικό κίνημα.

Μια επαναστατική οργάνωση δεν μπορεί όμως να ανέχεται επ' άπειρον ριζωμένες κι αγιάτρευτες - οπορτουνιστικές ή σεχταριστικές - τάσεις που αποτελούν βάρος κι εμπόδιο στην επαναστατική της δράση.

Στα λόγια του Τρότσκι:

«Ωστόσο, σεχταριστικές τάσεις υπάρχουν και μέσα στις δικές μας γραμμές και εξασκούν μια ολέθρια επίδραση πάνω στη δουλειά ορισμένων τμημάτων. Αυτό είναι ένα πράγμα που είναι αδύνατο να το υποφέρουμε έστω και μια ακόμα μέρα. Εκείνος που δεν ψάχνει ή δε βρίσκει το δρόμο του μαζικού κινήματος, αυτός δεν είναι μαχητής, μα ένα νεκρό βάρος για το κόμμα... Η εκκαθάριση των γραμμών της 4ης Διεθνούς από το σεχταρισμό και τους αγιάτρευτους σεχταριστές είναι ο πιο σημαντικός όρος για επαναστατικές επιτυχίες» (65).

Αυτή η εκκαθάριση είναι σήμερα ένα άμεσο καθήκον για την Αρ. Πτεύρυγα. Αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της γενικότερης προετοιμασίας της για τες μεγάλες ταξικές μάχες που έρχονται.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Άπαντα Λένιν - Αγγλική Έκδοση Τόμος XXI σελ. 43 (μετάφραση δική μας).
2. «ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ και τα διεθνιστικά καθήκοντα των ελληνοκυπρίων επαναστατών» - Φεβράρης 88.
3. 1ο κείμενο: «Παρατηρήσεις και θέσεις για την προσυεδριακή συζήτηση πάνω στο Κυπριακό Ζήτημα».
2ο κείμενο: «Ο ΑΝΤΙΜΙΛΙΤΑΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΥΤΟΔΙΑΘΕΣΗΣ ΤΩΝ Τ/Κ.»
3ο κείμενο: «ΝΑ ΜΗΝ ΑΦΗΣΟΥΜΕ ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΝΑ ΚΑΤΡΑΚΥΛΛΑ ΣΤΟΝ ΕΘΝΙΚΙΣΜΟ»
4. Συνεδριακό Κείμενο της Αρ. Πτέρυγας - 1985 σελ. 2.
5. «ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ» - σελ. 244.
6. Το ίδιο - σελ. 267.
7. Παρόλο που προκλήθηκε να ξεδιαλύνει τη θέση του προχώρησε σε μια σειρά από ακροβασίες που τον αφήνουν μετέωρο απέναντι στο πιο θεμελιακό για τους μαρξιστές ζήτημα.
8. 3ο κείμενο σελ. 6.
9. «ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ» - σελ. 164.
10. 3ο κείμενο - σελ. 4.
11. Οι επίγονοι του Τρότσκι, όταν ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος δεν έλυσε τα προβλήματα της επανάστασης με τον ακριβή τρόπο που πρόβλεψε τα΄χανε για χρόνια εντελώς χαμένα. Ένας απ΄ αυτούς τους ηγέτες «... μια και ο πόλεμος δεν είχε λύσει τα προβλήματα», επέμενε ότι «ο πόλεμος συνεχίζεται».
Από το «Πρόγραμμα της Διεθνούς» - σελ. 8 (Αγγλική έκδοση, μετάφραση δική μας).
12. 1ο κείμενο - σελ. 11.
13. Συνεδριακό Κείμενο Αρ. Πτέρυγας - 1985, σελ. 5-6.
14. «ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ» σελ. 13.
15. 1ο κείμενο, σελ. 10.
16. «ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ» σελ. 146-150.
17. Λ. Τρότσκι: Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΚΑΙ Η 4η ΔΙΕΘΝΗΣ - Εκδόσεις Αλλαγή - σελ. 36-7.
18. Αναφέρεται στο Συνέδριο που έγινε το 1915 στο Τσίμμερβαλντ της Ελβετίας για να συσπειρώσει όλους τους διεθνιστές που αντιτίθενταν στον 1ο Παγκ. Πόλεμο.
19. Το απόσπασμα είναι μετάφραση από τα Αγγλικά του άρθρου του Τρότσκι στο Workers International News που δημοσιεύτηκε το Φεβράρη του 1941. Είναι παρμένο από το σύγγραμμα του πολιτικού Γραφείου του WIL, HISTORICAL DOCUMENT: Discussion bulletin on Policy and Perspectives of the British Trotskyists between RSL and WIL. Ημερ. 7/6/1943 - σελ. 9.
20. Historical Document σελ. 7, μετάφραση δική μας.
21. -WIL (Workers International League) «Διεθνής εργατική Ένωση»
-RSL (Revolutionary Socialist League) «Επαναστατική Σοσιαλιστική Ένωση» Μικρή σέχτα που αργότερα εξαφανίστηκε από την πολιτική σκηνή μετά τη διάλυση του RSL και τη συγχώνευση των μελών του στο Επαναστατικό Κομμουνιστικό Κόμμα (Revolutionary Communist Party).
22. Historical Document σελ. 11-12.
23. Άπαντα Λένιν, τόμος 19 σελ. 367 Αγγλική Έκδοση σε μετάφραση δική μας.
24. Ο Πόλεμος και η 4η Διεθνής - σελ. 34.
25. Το ίδιο, σελ. 45.
26. ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ σελ. 254-6.
Ο Λένιν σε γραφτό του με τίτλο «Για την μπροσούρα του Γιούνιους» γραμμένο τον Ιούλη του 1916, διατύπωσε τη θέση των μαρξιστών (μια από τις πολλές φορές που το έκανε) πάνω στο θέμα του πολέμου. Αυτό το γραφτό ήταν απάντηση - διόρθωση θέσεων που έκφραζε η Ρόζα Λούξεμπουργκ σε μπροσούρα εκδομένη τον ίδιο χρόνο.

Το κύριο λάθος της ήταν ότι ενώ ξεκινούσε με αναγνώριση ότι ο χαρακτήρας του 1ου Π.Π. ήταν ιμπεριαλιστικός, κατέληγε με τη διατύπωση του συμπεράσματος ότι οι μαρξιστές έπρεπε να υπερασπιστούν την χώρα τους, χωρίς να βάζει καθαρά το ζήτημα της ανατροπής της αστικής τάξης.

Η κριτική που κάνει εδώ ο Λένιν προς τη μεγάλη επαναστάτρια δεν αφορά τη χρησιμοποίηση του συνθήματος της λαϊκής πολιτοφυλακής αλλά τη μη σύνδεση του συνθήματος με το κάλεσμα για κατάληψη της εξουσίας.

27. 1ο κείμενο - σελ. 5
28. Παρεπιπτόντως ο «σωβινιτής» Λένιν αντί να καλέσει εδώ τη νεολαία να αρνηθεί να υπηρετεί στα «πατριωτικά» σώματα που συνεχίζουν τον Ιμπεριαλιστικό πόλεμο καλεί τους ρεφορμιστές να πληρώνουν στους συμμετέχοντες την αμοιβή που δικαιούνται.
29. «Β.Ι. ΛΕΝΙΝ Γράμματα από μακριά» εκδόσεις Οδυσσέας» σελ. 47.
30. Το ίδιο, σελ. 48.
31. Το ίδιο, σελ. 48.
32. Λ. Τρότσκι: Ιστορία της Ρωσικής Επανάστασης Εκδόσεις «Προμηθέας» Τόμος 2 σελ. 383-4.
33. Το ίδιο - σελ. 387.
34. Μ.Κ. 1ο κείμενο - σελ. 4-5.
35. Λ. Τρότσκι «Η θανάσιμη αγωνία του καπιταλισμού» (Το μεταβατικό πρόγραμμα) εκδόσεις Αλλαγή - σελ. 10.
36. Η κριτική της «εργ. δημ», πάνω στο θέμα βρίσκεται στες σελ. 250-256.
37. Μ.Κ. 1ο κείμενο - σελ. 3-4.
38. Όλες σχεδόν οι σχέτες υποστηρίζουν (τυφλά ή «κριτικά») τον αντάρτικο αγώνα του IRA για μια Ενωμένη Ιρλανδία.
39. Υπάρχουν αρκετές αναφορές πάνω σ' αυτό όπως π.χ. στη σελ. 8 του 2ου κειμένου.
40. Ανεξάρτητα, βέβαια, αν οι ίδιοι έχουν αυταπάτες πως μπορεί να υλοποιηθεί και να επιβιώσει μια καπιταλιστική ομοσπονδία μέσα από συμφωνία των αστών. (ΚΕΦ. 3Α).
41. Σελ. 11
42. «Εθνικό ζήτημα» σελ. 5-6.
43. «ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ» σελ. 175, Μ.Κ. 2ο κείμενο σελ. 2-4.
44. Δεν αξίζει τον κόπο να ασχοληθούμε με το παιχνίδι των λέξεων που επιχειρεί εδώ - να λέμε «υποστήριξη» αντί «αναγνώριση» αλλιώς δεν το εννοούμε - και αλλού ο Μ.Κ.
45. Β.Ι.ΛΕΝΙΝ «Το δικαίωμα των εθνών για Αυτοδιάθεση» - εκδόσεις «Ειρήνη» σελ. 62.
46. Άλλο τόσο αν όχι περισσότερο αδύνατη να παίξει οποιοδήποτε προοδευτικό ρόλο στην ολοκλήρωση των αστικοδημοκρατικών της καθηκόντων είναι ασφαλώς, και η Τ/Κ αστική τάξη)
47. Σινχάλεζοι: Η πλειοψηφία - 80% - του πληθυσμού.
48. Ταμίλ: Η μειοψηφία - 18% - του πληθυσμού.
49. Στη νότια Ινδία (Ταμίλ Νάτου) κατοικούν εκατομμύρια Ταμίλ.
50. «ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ» σελ. 276.
51. Μ.Κ. 3ο κείμενο σελ. 2-3
52. Η Οργάνωση ήταν η πρώτη που έβγαλε ανακοίνωση τύπου ενάντια στη μεταφορά της μεραρχίας και ακολούθησε η ανακοίνωση του ΑΚΕΛ.
53. Αμέσως μετά την ανακήρυξη της ΤΔΒΚ και στο μέσο της πιο έντονης εθνικιστικής προπαγάνδας που γνώρισε η Κύπρος, τα μέλη της Αεριστερής Πτέρυγας διάνεμαν φυλλάδιο στο κέντρο της τεράστιας συγκέντρωσης στην Πλατεία Ελευθερίας το οποίο κατάγγελε την εθνικιστική πολιτική των Ε/Κ αστών.

54. Η «Ε.Δ.» σε μια προσπάθεια να «πιάσει το πόδι μας» μετροφύλλησε άρθρα της εφημερίδας μας και προκήρυξη του Ξεκινήματος, κι εσωτερικά και δημόσια κείμενα της Αριστερής Πτέρυγας για να ανακαλύψει εθνικιστικές αποκλίσεις. Ο Μ.Κ. δανείστηκε μερικά από τα ευρήματα αυτής της επίπονης δουλειάς και πρόσθεσε και μερικά νέα. Θεωρούμε άσκοπο να καταπιαστούμε με μικρο-λεπτομέρειες στη διατύπωση που περιέχονται σ' αυτά τα γραφτά.
55. Συνεδριακό κείμενο 1985 - σελ. 13.
56. «ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ» σελ. 182.
57. «ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ» σελ. 285.
58. Το ίδιο, σελ. 286.
59. Μ.Κ. 2ο κείμενο σελ. 8.
60. «Θανάσιμη Αγωνία του καπιταλισμού» (Το Μεταβατικό πρόγραμμα) σελ. 50.
61. Βλ. Εκδοτικό στο «Κυπριακό» σελ. 6.
62. **(Α) «Συγγραφικό» έργο:**
1. Μπροσούρα για την απεργία στην ένδυση με τίτλο «Αστραπή μέσα στη νύχτα» (-τους!) στην οποία κριτικάροντας την Αρ. Πτέρυγα ασχολούνται ακόμα και με τα καθημερινά φυλλάδια που έβγαλε η Οργάνωση.
  2. Μπροσούρα για τες προεδρικές του '88, στην οποία ασχολούνται εκτεταμένα — και φυσικά με έντονη κριτική διάθεση — με τη στάση της Οργάνωσης στις εκλογές.
  3. Βιβλίο για το κυπριακό στο οποίο αφιερώνουν περισσότερες σελίδες στην Αρ. Πτέρυγα παρά στο ΑΚΕΛ και το οποίο συκοφαντεί όπως είπαμε, τες θέσεις της Οργάνωσης για το εθνικό.
  4. Περιοδικό «διεθνιστική πρό(σ)κληση» (Αύγουστος 1988 - τεύχος 1) το οποίο συκοφαντεί ξανά τες θέσεις της Οργάνωσης στο Κυπριακό και στο ζήτημα του «αντιρρησία συνείδησης».
- (Β) Κύρια «διεθνιστική» δράση**
1. Δημιουργία επιτροπής συμπάραστασης στον «αντιρρησία συνείδησης» Γ.Π. (μαζί με «διεθνιστές αναρχικούς» της «Αναρχικής Ομάδας Ανάφεντος» (δ. πρό(σ)κληση σελ. 76).
  2. Δημιουργία Επιτροπής ενάντια στην «έκτακτη εισφορά για την Άμυνα» μαζί με αναρχικούς και «αυτόνομους πολίτες».
63. Μ.Κ. 2ο κείμενο σελ. 1-2.
64. Θανάσιμη Αγωνία σελ. 51.
65. Θανάσιμη Αγωνία σελ. 51.

ΚΛΑΣΣΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΛΕΝΙΝ

1. Ιμπεριαλισμός, το Ανώτατο στάδιο του Καπιταλισμού.
2. Ζητήματα Εθνικής Πολιτικής και προλεταριακός διεθνισμός.
3. * — α. Κριτικά σημειώματα πάνω στο εθνικό ζήτημα.
— β. Σχετικά με το ζήτημα της Εθνικής Πολιτικής.
— γ. Για το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης των Εθνών.
— δ. Η Σοσ. Επανάσταση και το δικαίωμα Αυτοδιάθεσης των Εθνών.
— ε. Τα αποτελέσματα της συζήτησης για την Αυτοδιάθεση.
4. Το 2ο Συνέδριο της Κομ. Διεθνούς (Ο Λένιν για το εθνικό και το Αποικιακό Ζήτημα).
5. Γράμματα από Μακρυά (Θέση για την προλεταριακή πολιτοφυλακή στο 3ο γράμμα).
6. Θέσεις τ' Απρίλη.

ΤΡΟΤΣΚΥ

1. Διαρκής Επανάσταση.
2. Ιστορία της Ρώσικης Επανάστασης (Ιδιαίτερα κεφ. XVI - το εθνικό ζήτημα και Κεφ. XVIII - Η Επαναστατική Στρατιωτική Επιτροπή).
3. Ο Πόλεμος και η 4η Διεθνής.
4. Η Θανάσιμη Αγωνία του Καπιταλισμού (Το μεταβατικό Πρόγραμμα)

* Τα 5 αυτά συγγράμματα τα βρίσκουμε συγκεντρωμένα στο βιβλίο «Το δικαίωμα των Εθνών για Αυτοδιάθεση» εκδόσεις «Ειρήνη».

Το βιβλίο αυτό τυπώθηκε
στα Τυπογραφεία MASTER PRINT
Τηλ. 24979 Λάρνακα.